

ליקוטים

יוסף ויהודה

שורשי תרי משיחין

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 605.313.6660 USA

נשמח לקבל הערות והארות,
וכן תוספות קצרות על
הקונטרס, על מנת לתקן
ולהוסיף במהדורה הבאה
בע"ה.

כמו כן, המעוניין לסייע להגיה
את הקונטרס כל שבוע לפני
צאתו, יפנה למערכת.

להאזנה לשיעור בקול השון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

ומקיישים: כוכבית [*]
סולמית [#] -<
[מספר שיעור] -<
סולמית [#]

© כל הזכויות שמורות

מידי שבוע יוצא לאור קונטרס
'אאלפך חכמה',
שכל שבוע עוסק בתיבה אחרת.
המעוניין להצטרף לרשימת התפוצה
(דרך המייל/פקס)
ישלח בקשה במייל
bilvavi231@gmail.com
מדרכי הקדושה עדיף לשלוח בקשה
דרך הפקס
03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות
הגדולות של הדפסת הספרים
לזיכוי הרבים, ניתן לצור קשר
עם מערכת
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

[ענף א] יוסף ויהודה: שורשי התרי משיחין

עומק ההבדל בין יוסף ליהודה

יוסף - יסוד, "אלה תולדות יעקב יוסף", 'כל מה שקבל תורה מסר לו', ועליו נאמר "אין נבון וחכם כמוך". ונקרא "קדקד נזיר אחיו" - ראש. ולכך קיבל הבכורה. ונקרא יוסף, בבחינת 'מאן דיסיף יסף, ומאן דלא יסיף יסף קטלא חייב', כמ"ש ביש נוחלין מט"ו באב ואילך.

יהודה - לשון של הודאה, שהוא שורש התפלה, תפלת י"ח, ג' אחרונות. יהודה - מלכות, נוק', תפלה. והעמיד בית תלמוד, לא התלמוד עצמו. ו'בית תלמוד' הוא תפלה, בבחינת "אל התפלה ואל הרינה", מקום תפלה ותורה חד, כמ"ש בפ"ק דשבת. (ארכיון בלבבי שו"ת)

שתי אופנים של צירוף - יוסף-דעת, יהודה-נשיקה

יש שני סוגי צירוף בין בני אדם.

יש חיבור מכח ראייה, 'ראוה מדוברת' עם פלוני, שזה דעת, זוג, חיבור מכח דעת, "והאדם ידע", דיבור, "שפתי כהן ישמרו דעת". זה האבחנה של ערבה ששורשה ביוסף, מדת אות ברית קודש, ששם מתגלה "והאדם ידע", חיבור מכח דעת.

אבל המהלך הפנימי של הערבה, שהוא כנגד יהודה, מגלה כח הנשיקה. הנשיקה מגלה חיבור שאינו בדעת. יש הבדל עצם ונורא בין חיבור מכח דעת לחיבור מכח נשיקה. המהלך הפנימי של הערבה, בחיצוניותה כנגד רחל, אבל בפנימיותה זה נקרא רחל העליונה [רחל

יוסף ויהודה שורשי תרי משיחין

[ענף א]

יוסף ויהודה:

שורשי התרי משיחין

ג

[ענף ב]

משיח בן יוסף

ח

[ענף ג]

משיח בן דוד

ח

[ענף ד]

מהות תרי משיחין

ותפקידם הפנימי

ט

[ענף ה]

שה ותרי משיחין -

התכללות מב"י עם מב"ד

כב

הגדולה], שזה יהודה. הערבה מגלה חיבור של שפתיים מכח הנשיקה.

היום יש לנו תורת משה, "משה ידבר והאלוקים יענו בקול", זה מהלך של דיבור, דעת. אבל המהלך הפנימי מגיע מנקודת הנשיקה, וזה בעצם האחדות הגמורה. מה ההבדל בין דיבור לנשיקה? כאשר האדם מדבר בקול, קולו הולך למרחוק. אבל נשיקה לא יכולה להיות אלא בקירוב גמור. הדיבור כל יסודה שהוא יוצא לחוץ, וככל שהקול הוא יותר חזק, הדיבור יוצא יותר לחוץ. הדיבור יסודה יציאה לחוץ. אבל נשיקה כל יסודה כאשר אין ריחוק... (סוכות 026 ערבות - שני הבחנות תשע"ב)

בצד הקלוקל, מתגלה המהלך של עין רואה לב חומד וכלי המעשה גומרים, ששורש הפגם נמצא בראייה. אבל בצד התיקון, מתגלה כיסוי פניה של תמר, ואז אין את השורש הפגם של ה'עין רואה'. ואז הכלי כלול באור.

זה הסוד שהעני מביא בכורים בדבר שעשויה מערבה קלופה. הערבה קלופה בעצם מגלה השורש פנימי של נחל נובע מקור חכמה. הרי החכמה מאין תמצא, כל חכמה מגיע מהאין, ובלשון הפשוטה ביותר, כי דבר שנמצא באין אינו מעמיד לעצמו כלי מיד. זה לא כסדר של השפעה של אור וכלי, אלא זה באופן נפילה דממילא לתוך הכלי.

יהודה מגלה תיקון לפגם ברית מצד מהלך פנימי שהכלי לעולם לא נבדל מאור. וכמו שלעולם אין פגם באור, כך גם בכלי אין פגם יכול לחול. העשיר מביא ביכורים בכלי זהב וכסף, שמה הכלי נפרד מהאור שהוא הבכורים. אבל בעני שמביא בכורים בערבה קלופה שנקרא עניא דלית לה כלום, הערבה נקרא עני, אין בו תורה או מצוות, ואנכי בער ולא ידע, אין עני אלא בדעת, מצד כך ערבה ענינה סילוק הדעת, וזה מגלה איך הכלים לעולם כלולים באורות. (סוכות 030 הושענא רבה. ערבות. תשע"ב)

יהודה - תפיסת עצם, לעומת יוסף - תפיסת תוספת

כאשר יהודה ניגש אל יוסף, זה היו "שני מלכים נועדים ונפגשו יחדיו". והיה שם ויכוח בין יהודה ויוסף. יהודה הוא בנו של לאה, ויוסף הוא בנו של רחל. והיה כאן ויכוח שורשי מאד - מי עליון ומי תחתון? יהודה,

שתי מהלכי תיקון לפגם ברית - מצד יוסף ומצד יהודה

כל הפגם של ברית קודש הגדרתו בעומק, יש שיש אור בלי כלי, יש זכר בלי נקבה.

מצד כך, התיקון הפשוט לפגם ברית הוא בנין הכלים. מצד כך יש תיקון לפגם ברית מצד הערבה ששייך ליוסף, בנין הכלים. (בלשון הפשוטה, בכל תשובה, זה בונה כלי למפרע.)

אבל מצד יהודה, הכלי כלול באור. בלשון פשוטה, ער ואונן כלפי תמר היה בעל ואשתו. ושם בבעל ואשתו, הכלי נפרד מהאור. אבל ביהודה ותמר כלתו, כל כלתו בבחינת בנו, וכל בן כלול באביו בטיפת המוח שלו, בבחינת מחשבה. מחד, הבן הוא כלי של האב, אבל מאידך, הבן כלול באביו באופן של מחשבה, בטיפה שבמוח. זה מהלך שהאור וכלי כלולים בבת אחת. זה התפיסה שהכלי לעולם לא נפרד מהאור. זה כוחו של יהודה, שמתגלה על ידי יהודה ותמר.

הקנאה יוצרת רקב גם בעצמות עצמם - זה הוריד את יהודה מגדלותו.

יש כאן שתי תפיסות בעומק מהו קנאה. יוסף בגמטריא קנאה, ומה קורה כאשר מקנאים ביוסף? הם מורידים אותו מגדולתו, הם מורידים יוסף ממדרגת התוספת - במה שהוא הוסיף עלי, אני רוצה להוריד אותו. ומה קורה כאשר מורידים את יוסף מנקודת התוספת? העצמות של הדבר, כלומר בעצמות הדבר - גם היא חל בה קנאה. כאשר אני רוצה להוריד את מי שהוסיף על גבי, שזה יוסף, אז הפעולה של הקנאה מה היא עשה? שהיא מורידה את עצם של הדבר אל מקום השפל ביותר.

יש כאן שני מהלכים במערכת הקנאה. בתחילה העמדנו שבקנאה דקלוקל יש שתי פנים - שאני רוצה לעלות על גביו, ושאני רוצה להוריד אותו מתחת. זה במקביל ליוסף ויהודה במערכת הקנאה - כלומר, יש קנאה דקלוקל שיונקת מיוסף ויש קנאה דקלוקל שיונקת מיהודה.

בקנאה דקלוקל שיונקת ממערכת הנקרא יוסף (תוספת), הקנאה הוא במה שהזולת הוסיף על גבי. ואז מה אני רוצה לפועל בכח הקנאה? שאני יוסיף עליו.

אבל בקנאה שיונקת ממערכת הנקרא יהודה (עצם), שהיא רקב עצמות קנאה, העצמות הם אלו שמתקלקלים, אז מה אני רוצה לעשות? להוריד את מי שנמצא מעלי. וזה נקרא רקב עצמות, שהקנאה הזה מרקיב את עצמותיו של האדם, שאני מוריד אותו מהמקום שהוא צריך להיות בו. במערכת הקנאה דקלוקל שיונקת מיוסף, כאשר אני מקנא והקנאה ח"ו נופלת למקום שאיננו

לאה - או יוסף, רחל. מה קורה כאשר יש פגם במהלך של יוסף? "יוסף הורד מצרימה", וביהודה נאמר "וירד יהודה", וכמו שרש"י הביא, האחים הורידו את יהודה לאחר מעשה של מכירת יוסף.

אז מה פעלה הקנאה של האחים? מה קורה כאשר הקנאה הזו יוצאת לפועל? זה היה בשעה שהם מכרו את יוסף, ומה התגלה אז? יהודה תפס שיוסף נמצא למעלה, ועל ידי כן האחים פעלו להוריד את יהודה למטה. יהודה הוא הצד של השורש ההפוך הגמור לצד יוסף, ובשעה שהאחים מורידים את יוסף מגדולתו, בתחילה הורידו אותו לבור ולאחר מכן למצרים - מה קרה אז? בשעה שהם הורידו את יוסף, גם יהודה יורד. וכאן מונח מה יוצר התפיסה שנקראת קנאה.

ברור ופשוט, זה לא כמו שיוסף יורד לבור גם יהודה ירד. אלא כיון שכל המהלך כאן היה גילוי של קנאה, מה קרה ליהודה שהיה שורש קנאת האחים ליוסף? הגמ' אומרת שקנאה גורם שעצמותיו נרקבו, שנא' "רקב עצמות קנאה". מדוע דוקא עצמותיו של האדם מרקיבין כאשר יש לו קנאה? השורש לכך בהורדת יהודה על ידי האחים.

כידוע מאד בדברי רבותינו, הגילוי של יהודה הוא גילוי שנקרא **עצם**, ויוסף שהוא מלשון **תוספת**, הוא בא לגלות את התוספת. אבל יהודה יש בו אותיות שם הוי"ה שנקרא כידוע שם העצם. יהודה מגלה את העצם, ויוסף מגלה את התוספת. יש את העצם של הבריאה, שזה הגילוי של יהודה, ויש את התוספת של הבריאה, וזה הגילוי של יוסף.

על מה הקנאה חלה? כי מי שהוא שהוסיפה עלי. ומה הקנאה יוצרת? "רקב עצמות קנאה".

שהאדם מגלה מהלך שאין קנאה, בזה הוא ניצל מכל ירידה.

בתמצית הדברים, יש שני חלקי קנאה דקלוקול, שהם שתי תפיסות של קנאה דקלוקול - הקנאה שחלה במערכת של יוסף והקנאה שחלה במערכת שנקרא יהודה. אצל יוסף, הקנאה מגלה ירידה של תוספת. הקנאה על יוסף חלה על תוספת - שהזולת הוסיף עלי. במי שהוא מקנא, אני רוצה להוסיף על גביו. לעומת זאת, ירידת יהודה מגדולתו היה תולדת הקנאה במערכת הנקרא יהודה, שהאדם מקנא את העצם של הזולת והוא רוצה להשפיל את הזולת בעצם, הוא רוצה להשפיל את הזולת מעבר מנקודת התוספת שלו, ולהשפיל לגמרי את העצם של הזולת.

איפה מתגלה התיקון של יהודה ושל יוסף? "ויגש אליו יהודה", וחז"ל אומרים על זה, שזה נקרא "שני המלכים נועדו ונפגשו יחדיו". כאן בעצם מתגלה ששניהם נפגשים כמלכים, לא כהורדה של שניהם מגדולתם.

הפגם של קנאה מה פעל? הורידו את יוסף מגדולתו ומכר אותו למצרים, והורידו את יהודה מגדולתו והורד למצרים. מה היה גדולתו של יהודה? הוא היה מלך. כששני המלכים נועדו ונפגשו יחדיו, כאן מתגלה ההפקעה של הקנאה על יהודה והקנאה על יוסף. וזה גם היה השורש לגאולת מצרים. הצירוף של שניהם היה ההיפוך של ירידה מגדולתם. הם הצטרפו במערכת מלכות דיהודה ומלכות דיוסף, שמגלה ששניהם הם מלכים, ושם בעצם יש את גילוי מהלך התיקון למדת הקנאה. (דע את מידותיך מהות המידות 034 מים - קנאה)

של קדושה, מה הקנאה פועלת? שהאדם רוצה להוסיף עוד על גבי חבירו, לא לעלות לו ולהגיע אליו, אלא להוסיף על גביו. ובמערכת הקנאה דקלוקול שיונקת מיהודה, כאשר האדם מקנא, מה הוא רוצה לעשות? להשפיל את רעהו, ולא רק להוסיף על גביו, אלא להשפיל עליו בעצם, להשפיל אותו מהעצם שלו. לא שהוא רוצה להוריד אותו מהתוספת של הזולת אלא להוריד אותו מהעצם שלו. אלו הם שני מערכות של קנאה.

כל קנאה מביא לידי השפלה, ולכן הן יוסף והן יהודה הושפל ממדרגתם, וזה הגיע מכח הקנאה שחלה עליהם. הן יוסף והן יהודה היה להם ירידה בעניני קדושה, באות ברית קודש. יוסף היה לו את הנסיון עם מעשה דאשת פוטיפר, ויהודה עם מעשה תמר. מי היה לו ירידה יותר? יוסף ברח בשלב מסוים. והיה שם פגם, וכמו שאמרו חז"ל, בשעה שהוא ברח מאשת פוטיפר, יצא ממנו עשרה טיפין. אבל לבסוף הוא מנצח אותה, וא"כ כל הפגם אצל יוסף שם היה רק בנקודת התוספת של יוסף, לא בהעצם. אבל יהודה אמר צדקה ממני - הוא הודה לה, ועל שם כן הוא נקרא יהודה. שניהם, הן יוסף ויהודה, הגיעו להשפלה באותו נסיון עם עניני קדושה, אות ברית קודש, אבל יהודה שאמר צדקה ממני, היה לו השפלה של העצם שלו.

(**כמוכן** שאין לנו השגה ביוסף ויהודה, אבל חז"ל מגלים שבשניהם היה איזה בחינה של פגם בקדושתם לפי ערכם.)

הגמרא אומרת שבכל אדם מתקנא בהם חוץ מאב בבנו ורב בתלמידו. כמו שיש מהלך של השפלה שמגיע מקנאה, כן יש מהלך של אין קנאה, וזה מתגלה באב בבנו ורב בתלמידו שבהם אין קנאה. ועל ידי

יהודה-תמימות, לעומת יוסף-דעת

השנים עשר שבטים יש להם שני שורשים: רחל ולאה. יעקב אבינו נקרא איש תם, והוא גם נקרא ידו אוחזת בעקב עשו. היה לו שני כוחות שונים: כח של תמימות, וכוחו בעתיד להתגבר על עשו. שתי נשים העיקרות של יעקב אבינו שהם רחל ולאה, כל אחת מהן קיבלה אחד משני כוחות הללו במיוחד.

יוסף, בנה של רחל, קיבל מיעקב את הכח להתגבר על עשו. "ותהי בית יעקב אש ובית יוסף להב, ותהי עשו לקש". זה לא מהתמימות של יעקב אבינו אלא זה מכוחו של יעקב לכלות את עשו. יעקב אבינו היה לומד תורה במיוחד עם יוסף - ומה בעיקר יוסף לומד מיעקב אביו? הכח לכלות את עשו. לעומתו, יהודה קיבל מאביו את כח של תמימות. בלידת יהודה, לאה אומרת הפעם אודה את ה'. זה הכח של שיחה, מסיח לפי תומו, תמימות, שהיא החלק ביעקב אבינו שלא היה דבוקה בו בעיקר וקיבלה ממנו.

יוסף קיבל את החכמה מיעקב אבינו, ולעומתו יהודה קיבל את התמימות מיעקב אבינו. יוסף קיבל תורה מיעקב אבינו על ידי דעת, וזה כוחו לקבל את החכמה של יעקב. ולעומתו יהודה קיבל מאביו את הכח של תמימות שביעקב.

תמימות הוא מבט אחרת לגמרי מדעת וחכמה. על תמימות נאמר תורת ה' תמימה משיבת נפש. אין הכוונה שהתורה, הדעת, נפרד ח"ו מהתמימות, תפילה. אלא הכוונה, שיש חלק בתורה שנקנה על ידי דעת, ויש חלק בתורה שנקנה על ידי תמימות. הכח של חודש ניסן, כח השיחה, הוא כנגד שבט יהודה, שהוא הכח של תמימות, להיות מסיח

לפי תומו. תמימות אין ענינה חוסר דעת. אלא ענינה של תמימות היא הכרה מהי השלימות: יש לי הכרה שאני עומד לפני המלך, שהוא תם ושלם, וממילא אני חסר. אם יש לאדם תמימות אבל חסר לו הכרה הזו, אז תמימות הוא תמימות דקלקול שהוא תולדת החטא, שהוא תמימות הנובעת מחסרון. רק התמימות של "לפני ה' ישפוך שיחו", תפילת העני, הוא התמימות דקדושה הבא מעומק ההכרה מהי שלימות. שיחה מלשון שח. שיח הוא מקום נמוך בתוך הקרקע. שיחה ענינה, להיות שחה, מוכנע, מובטל.

חז"ל שיבחו את אלו ש'משימים עצמם כבהמה'. זה התמימות. אין זה חוסר דעת, אלא זה בא משלימות. השלימות לא נקנה על ידי דעת. כי הדעת הוא מוגבל. אפילו משה רבינו שנקרא דעת, שהגיע להמדרגה הגדולה ביותר של דעת, הוא יכול לתפוס רק עד קצה הגבול של הדעת. דעתו היה דעת משה, לא דעת הבורא. הדעת יכול לתפוס עד כמה שהדעת יכול לגעת בו, אבל הדעת לא יכול לתפוס את מקום השלימות. רק על ידי תפילה, מסיח לפי תומו, תמימות - אז האדם יכול להגיע למקום הנקרא שלימות. כי התמימות היא למעלה מן הדעת. עד שיכול לומר, שמקום שהדעת מסתיים, שם התמימות מתחיל. התמימות יכול להשיג מה שאין הדעת יכול להשיג.

גלות מצרים נקרא גלות הדעת. וא"כ הגאולה ממצרים הוא גאולת הדעת. אבל בעומק יותר היה גילוי עמוק יותר בגאולה מצרים. היה לנו את הגילוי של חודש ניסן, כוחו של יהודה, הכח של שיחה, מסיח לפי תומו, תמימות שלמעלה מן הדעת.

לכל החכמה שבתורה. עד כמה שהאדם הגיע לתמימות בליל פסח שהוא הכח של סיפור יציאת מצרים שהוא הכח של מסיח לפי תמימות, אז הוא יכול לקבל את התורה בשבועות. (ראש חודש ראש מהות 001 ניסן - שיחה)

...ובזמן קבלת התורה שמקבלים את התורה בחג השבועות, התורה נקרא תורת ה' תמימה. התורה נצרכת תמימות. נאמר והחכמה מאין תמצא. החכמה מגיע מהאין, כלומר, מהתמימות הקודמת להחכמה שבתורה. התמימות הזו היא המקור העמוק

[ענף ב] משיח בן יוסף

שהאש נופלת למדרגת האנוש. שזוהי האש שנופלת למדרגת הנקב - החלל, אלא האש הזו תהיה אש שחורה ע"ג אש לבנה, שזה ההבחנה של 'ועד כי יבוא שילה' ששילה זהו של-י"ה, ושל ר"ת שחור לבן, שאלו הם השחור והלבן שבאש, והי"ה זהו ה' של האיש בבחינת לבן והה' של האשה בבחינת שחור, וזהו 'עד כי יבוא שלה' שהוא בבחינת משיח בן יוסף בהארתו השלימה.

וכשיחזור ויאיר האור השלם של 'אתה הוא עד שלא נברא העולם ואתה הוא משנברא העולם' שיתקיים ה'עד כי יבוא שילה', זהו אור של דברי תורה 'אש שחורה ע"ג אש לבנה'. (אאלפך חכמה, עבודת השם, אש)

משיח בן יוסף - גילוי תורה שקדמה לעולם

כשיחזור ויתוקן בחזרה המדרגה של האש ע"י ההארה של 'היה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשיו לקש', אז יתקיים 'ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו', שזה ההארה של משיח בן יוסף שהוא בבחינת אש¹, ואז יחזור ויאיר בחזרה המדרגה של ה'אש שחורה על גבי אש לבנה' - והאש הזו היא האור שיחזור ויואר בחזרה ע"י הארת משיח בן יוסף שבא להחזיר ולהאיר את אותו אור.

אבל שם לא יהיה כל שורש הנפילה שנתבאר

¹ ולעומת כך משיח בן דוד הוא בבחינת מים.

[ענף ג] משיח בן דוד

והכלי ליחידה, הוא בחינת "לבדו", והבן.

ועל בחינה זו אמרו גבי אברהם, "בך חותמין". שמצד מה שנקרא "אברהם העברי", "כל העולם כולו בעבר אחד, והוא מן העבר השני", הרי שבו גם היה בחינה זו של "לבדו". ועל בחינה זו אמרו, "בך

משיח בן דוד יזכה ליחידה

"אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה". הרי שדוד המלך ע"ה, היה נבדל ומופרד, בחינת "לבדו". וטעם הדבר, מפני שהוא שורש והכנה למשיח בן דוד, שהוא יזכה לבחינת יחידה שבנפש, כנודע.

חותמין", שהוא בחינת לבדו, כלי ליחידה, כנ"ל. והוא הביאור למה שמצינו בספה"ק, שסמוך ממש לביאת המשיח, לא יהיה קבוצה של מבקשי פניו ית"ש, אלא יהיו יחידים, והם גופא יהיו בודדים זה מזה. והטעם כנ"ל, שהוא כלי דיחידה.

ועל בחינה זו אמרו, "אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים", שהוא בחינת יחידה בלבד. והוא בחינת "אין לנו אלא לב אחד לאבינו שבשמים".

והנה בספה"ק מצינו הרבה עצות בעבודת הית"ש. אולם מצד השגת היחידה, אין אלא עצה אחת דיקא, שעצה זו גופא הוא הכלי ליחידה. והמשכיל יבין שעצה זו היא, "בא חבוקק והעמידן על אחת 'צדיק באמונתו יחיה'". (קול דממה דקה)

משיח בן דוד - גילוי אור דיום ראשון ששם הכל כלול

'לא היה ראוי דוד לאותו מעשה מעשה דבת שבע אלא כדי להיות רבן של בעלי תשובה, לפתוח פתח לבעלי תשובה'. מכח כך נשתלשל הדבר לדוד מלכא משיחא.

ההבנה העמוקה והברורה: כל אדם ואדם

שהוא חוטא במונן הפשוט, זה תפיסה של אבידה, ויש לו השבת אבידה, כמו שנתבאר. אבל דוד המלך התפיסה שלו היא תפיסת אבידה של כלל כל הבריאה כולה. "מצאתי דוד עבדי", "והיכן מצאתיו, בסדום", כמו שאומרים חז"ל, כלומר, הוא אבידה, דוד, היה צד שהוא ממזר, הוא האבד, אב ד', "בחנני ונסני וצרפני ודע כליותי", שביקש דוד המלך כמו שאומרים "אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב" שיאמרו אלקי דוד, שהוא יהיה האב הרביעי, זהו האב ד' שהוא רצה להיות, והוא אבד, וכשחל בו מציאות של תשובה, זה לא תשובה פרטית.

"לא היה ראוי דוד לאותו מעשה אלא כדי לפתוח פתח לבעלי תשובה" - להיות 'רבן של בעלי תשובה', התחדש אצל דוד תפיסה של תשובה כללית, והוא הוא משיח בן דוד, אורו של משיח. אורו של משיח שמתגלה אצל דוד מלכא משיחא, הוא התפיסה של התשובה שמשיבה את הכל, לא רק "רבים השיב מעוות", אלא הארתו של משיח, ביאתו של משיח, הוא משיב ומחזיר את כל הבריאה כולה בחזרה למדריגת האור הראשון ששם היה הכל כלול מעיקרא. (אאלפך חכמה, עבודת השם, אב-ד)

[ענף ד] מהות תרי משיחין ותפקידם הפנימי

של רשב"י וריב"ל ששאל אותו אם נראתה הקשת בימיו: אם כן לית את בר ליואי - אין אתה ראוי לכרוז זה שאני שומע שהקשת אינו אלא אות ברית שלא יחרב העולם ואם יש צדיק גמור בדור אין צריך אות: בימיו של

משיח בן יוסף נקרא 'צדיק מעיקרא',
משיח בן דוד נקרא 'בעל תשובה'

שאלה:

כתובות עז: רש"י שם אומר על המעשה

חרפתי"), אוסף את כולם. בחינת יסוד, כל, מקבל כללות כולם - 'יחוד סיפ' (כלשון כתבי הרמח"ל). לעומתו משיח בן דוד, שורש הכל. חיבור הכל בשורש - 'יחוד רישא'.

משיח בן דוד - כתר, דבקות, תפילה, רוח הקודש, לעומת משיח בן יוסף - חכמה, תורה

יש שני שורשים כיצד להשיג השגות בתורה: ע"י ספירת החכמה, וע"י ספירת הכתר. נבאר.

ספירת החכמה מהותה חכמה, ולכך מי שמדרגתו בספירה זו, משיג את עצם מהות החכמה. וגם בזה יש ב' בחינות. יש כתר דחכמה, וחכמה דחכמה. כתר דחכמה, זו המהות העצמית של החכמה, העצמות הפנימית ללא לבושים. וחכמה דחכמה, היא הלבוש של עצמות החכמה.

ולכך מי שמדרגתו בכתר דחכמה, אינו שואף לחידושים, אלא יש לו אהבת העצם של החכמה, ולכך יש לו הנאה בעצם היות החכמה, ונהנה ללמוד את אותו דבר פעמים רבות. וכידוע, זה היה המבחן של רבינו הגר"א לקבל תלמיד, אם יוכל לחזור על אותו דבר פעמים רבות בשמחה, וזה עדות שמדרגתו בנפש קשורה לעצם מהות החכמה. אולם מי שאינו זכה לעצם החכמה, הוא חי ונהנה מן החידושים של החכמה, ומשם כל חיותו, ואין הוא מסוגל לחיות ללא חידוש, כי אין לו את עצם היות החכמה, אלא את ההארה שבה.

אולם מי ששורשו מבחינת כתר, עיקר חיותו היא דבקות בבורא ית"ש, והחכמה לבוש לכתר. ולכך החכמה אינה אלא לבוש לו, ולא עצמית. אדם שזה שורשו ומדרגתו,

רבי שמעון לא נראתה הקשת בימיו, וכן גם אנחנו שרים "כָּל יָמָיו אֶשֶׁר הָיָה, אֹת הַקֶּשֶׁת לֹא נִהְיָה כִּי הוּא אֹת עֹלָם הָיָה, אֲדוֹנָנוּ בְּרַ יוֹחָא". שאלתי היא: אם משיח צדקנו שיבוא במהרה בימינו זה אחד שגדל בדורנו, והוא בעצם זה שגם רשב"י בעצמו חיכה לו, הרי הקשת נראתה בימינו הרבה פעמים, זאת אומרת שגם נראתה בימיו של משיח, נכון שאולי הוא עוד לא קיבל את היחידה, אבל מצד מעשיו הרי הוא לא נופל (ככה זה מתבקש...) מאף אחד בכל הדורות, כי הרי הוא משיח צדקנו שכולם מחכים לו, וגם רשב"י מצד מעשיו, לא נראתה הקשת בימיו, אז איך יכול להיות שאנחנו רואים קשת בימינו? אם המשיח שרוי בדורנו והוא הרי צדיק גמור הרי ע"פ רש"י המובא לעיל, לא צריך להופיע קשת.

תשובה:

משיח בן יוסף - צדיק גמור מעיקרא.

משיח בן דוד - 'בעל תשובה', כדוד, שהוא רבן של בעלי התשובה. כלומר, בעל תשובה בעצם מהותו, ודו"ק היטב. ולכך אין הכרח שלא תראה קשת בימיו. (שו"ת 9802)

מב"י יחוד סיפא - אחדות הנבראים, מב"ד יחוד רישא - שורש הכל

שאלה:

אורו של משיח 'מקבץ אל כל הדרכים יחדיו' - האם זהו אורו של משיח בן יוסף, או אורו של משיח בן דוד?

תשובה:

משיח בן יוסף, מלשון אסיפה ("אסף ה' את

באמת יש לו הכל. וז"ש יעקב "יש לי כל". כי באמת יש לו הכל, כי בכל דבר כלול הכל. ולכך זה בחינת קמץ, כמשל הסוגר את ידו וקומצה, מפני שאין לו צורך בכלום. וזה בחינת כתר. אולם בחינת חכמה, פתח, כפותח ידו שיש לו חסר ורוצה עוד. ולכך הנוכה כנגד חכמה שמן, מנורה בדרום, "רוצה להחכים ידרים". ופורים כנגד כתר. וזה הבחינה שכתוב "ורצוי לרוב אחיו". כלומר, הוא עצמו היה בחינת פורים, "פרו". וגם השלים עמו רוב, "רבו", והבן. (קול דממה דקה)

משיח בן יוסף - גילוי הגבול שבא"ס, לעומת משיח בן דוד - גילוי הבלתי גבול שבא"ס

יוסף אותיות י-סוף. הענין, אות יו"ד הוא בחינת ראשית, נקודה בלבד, כנודע. ואחרית בחינת סוף. הרי י-ראשית. סוף - אחרית. נמצא מרומז בשמו של יוסף האחרית והראשית. וכל שם יוסף מורה על בחינה זו, כי שם יוסף ע"ש הוספה (כמ"ש בקרא, "יוסף לי ה' בן אחר"). וענין הוספה שייך בדבר שיש לו ראשית ואחרית, ואזי שייך תוספת על מדת גבול זה. אולם על דבר בלתי מוגבל, לא שייך הוספה.

וזה בחינת שורש יוסף, משיח בן יוסף, שורש הגבול.

אולם משיח בן דוד, שורש גילוי הבלתי בעל גבול, גילוי האי"ס, והבן. (קול דממה דקה)

משיח בן יוסף - סוד התנועה, לעומת משיח בן דוד - סוד הויה

סוד החיים, הוא סוד התנועה. וזהו בחינת

אם שואף לחכמה שאיפה עצמית, וק"ו שואף לחידושים, הוא מוריד מעצמו את מדרגתו. כי הוא שואף לדבר שלמטה מן מדרגתו. ואדם שזו מדרגתו, עיקר שורשו להשגת התורה ע"י דבקות ותפלה, ולא ע"י התבוננות, אלא ע"י רוח"ק. ועיקר ב' בחינות אלו, שורשם במשיחים. משיח בן דוד, שענינו מלכות וכתר, תפלה ודבקות, ולכך עסקו בעיקר בדבקות, ורוב השגותיו ע"י רוח"ק. לעומת זאת, אדם ששורשו בחכמה, שורשו במשיח בן יוסף, בחינת יסוד וחכמה. ועיקר עסקו בחכמה ע"י התבוננות. אולם, מוכרח שיהיה מקושר לתפלה ודבקות, דאל"כ הרי זו תורה שמנותקת מן הבורא ית"ש. וז"ש, "תכלית הידיעה שלא נדע". והרי שיש אמצעי, ותכלית. אמצעי, ידיעה. תכלית, "לא ידע". וז"ס שמשיח בן יוסף אמצעי למשיח בן דוד. (קול דממה דקה)

משיח בן יוסף - הוספה תמידית, לעומת משיח בן דוד - שמח בחלקו

אמרו חז"ל שישראל נמשלו לדגים שבים, שאע"פ שלא חסר להם מים, הרי הם קופצים ושמחים על כל טיפה חדשה של גשם. כן ישראל שמחים על כל חידוש תורה. וזה מצד ההרגש שתמיד חסר, ויש להוסיף, בחינת משיח בן יוסף, הוספה, וזה בחינת רבו. אולם לפי בחינת כתר, הכל כלול בקוצו של י', ואין צורך להוסיף כלל. וזה הבחינה שכתוב ביהודה "ולא יסף עוד לדעתה". ופרשו, לא הוסיף, ולא פסק.

ובפשטות הם שני הפכים. אולם בעומק, הוא לא הוסיף מפני שלא פסק. כלומר מפני שבכל דבר מרגיש יחוד עם הכל, ואין צורך של הוספה כלל. וזו בחינת "שמח בחלקו", כי

שום פגם, אזי בודאי יתקיים בו "והחכמה מאין תמצא". שמכיון שהאין אצלו בשלמות, בודאי תמצא אצלו החכמה.

והבן שהדרך הראשונה, בחינת עץ הדעת, ספירת חכמה, משיח בן יוסף. לעומתו, הדרך השניה בחינת עץ החיים, ספירת הכתר, משיח בן דוד. וזה סוד "בא חבקוק והעמידן על אחת, וצדיק באמונתו יחיה". כלומר, שאף צורת הלימוד על ידי הדבקות באמונה כנ"ל.

עד עתה בררנו צורת שבירת הקליפה כאשר הקליפה נראית באופן של סתירה. ופעמים שהקליפה נראית באופן של שאלה, אי הבנה. ובאמת שאף באופן זה יש את ב' מבטים אלו. ואם ידבק את עצמו בבחינת האמונה, בודאי לא יהיה לו שאלה ואי הבנה. כלומר או שיקבל תשובה או שידבק עצמו בעולם שלמעלה מהשאלה, וד"ל.

והבן שמצד החכמה אמרו "כולם בחכמה אתברירו". והרי שעבודת השכל, עבודת החכמה לברר. משא"כ מצד בחינת הכתר, העבודה היא אמונה, להאמין שזה כבר מבורר, אלא שנעלם מעיני. ועל ידי התדבקותו באמונה שהדבר מבורר, בכך גופא דבק במדרגה שלאחר הבירור. וביותר עומק, במדרגה שאינה נצרכת לבירור ולא שייך בה בירור, אזי אף שכלו משיג ורואה את הדבר בצורה שלאחר הבירור.

ובעומק יותר, ספירת החכמה היא ספירת העבודה, ספירת הבחירה. משא"כ ספירת הכתר, היא ספירת הידיעה. ומצד בחינה זו כל העבודה היא לבחור בידיעה, וזהו גופא הבחירה כמ"ש בספה"ק. ומצד הידיעה אין מקום לברור, שהרי מצד הידיעה הקב"ה

חיה שבנר"נ ח"י. אולם בחינת יחידה, הוא למעלה מן החיות, למעלה מן התנועה, והוא עצם ההויה שאין בה התנועות כלל.

והבן, כי סוד התנועה נובע מן החסר, צר, גבול. ומוליד תנועה, רץ לבחינה אחרת לשם השלמה. אולם בבחינת יחידה, אין אלא יחיד, ואין בו חסר כלל, ונמצא שאין צורך בתנועה. כי לא נחסר בו כלום, והתנועה לא תוסיף בו כלום. כי היחיד הוא השלמות, והשלמות ההחלטית אין בה תוספת, וד"ל. כי הוספה וסוף שורש אחד להם. כי בדבר שיש בו סוף, שייך הוספה. אולם בדבר שאין לו סוף, בלתי מוגבל, אין שייך הוספה. וד"ל.

ובאמת, זהו סוד משיח בן יוסף, מצד הנבראים, מצד הגבול. ומשיח בן דוד, מצד הבלתי בעל גבול. (קול דממה דקה)

משיח בן יוסף - תפיסת עץ הדעת, חכמה, יש, התבוננות, לעומת משיח בן דוד - תפיסת עץ החיים, כתר, אין, אמונה

כתב האריז"ל שנצרך ללמוד בפשט ולשבר הקליפות. והנה הדרך לישב סתירות, יש בו ב' אופנים. א. על ידי בחינת יש, שמתבונן בכל אחד מב' הצדדים היטב עד אשר מוצא את פתרון הסתירה. וזה בחינת "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" על ידי חכמתם דיקא. ב. על ידי בחינת אמונה, אין. כלומר שמדבק את עצמו בשלמות האמונה שדברי התורה"ק שנתנו למשה בסיני מהקב"ה הינם אמת גמורה, ועל אף שנראה לו שיש סתירה בדבר ואינו מבין כיצד הדברים אינם סותרים זה את זה, מ"מ מאמין באמונה שלמה שהכל אמת. ואזי כאשר אמונתו שלמה לגמרי בלי

בחינת עץ הדעת, ומעליו עץ החיים. ותפקידו לעלות את עץ הדעת, משיח בן יוסף - אל העץ החיים, משיח בן דוד. וזה ע"י "ויעקד".

תחילה כתיב "וילכו שניהם יחדיו", לפני שידע יצחק להיכן הולך. ואח"כ כתיב פעם נוספת "וילכו שניהם יחדיו", ופרש"י "אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו היה הולך ברצון ושמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר". ואח"כ הלכו יחדיו, הגם שיצחק ידע הדבר. הענין, אברהם שורש שורשו סוד הכתר, בחינת אהבה בלי דין כלל, וזה בחינת כתר שכולו אהבה ורחמים. לעומתו יצחק בחינת דין, שמקורה בחכמה, ונצרך ביטול יצחק לאברהם, דין לחסד. וזה בחינת "וילכו שניהם יחדיו", בחינת "והיו לאחדים בידך", סוד היחוד הגמור.

נשמות ששורשם במשיח בן יוסף
- עבודת תיקון עץ הדעת, לעומת
נשמות דלעת"ל ששורשם במשיח בן
דוד - עבודת עץ החיים

שנו בספה"ק, 'מכה אשר לא כתובה בתורה' - זו מיתת צדיקים'. והענין, כתר כנגד מלכות, חכמה כנגד יסוד. והרי "אורייתא, שמחכמה נפקת", היא כנגד יסוד, צדיק יסוד עולם. ולכך מיתת צדיקים, שזהו גופא ביטול אורייתא, חכמה, לכך לא כתוב באורייתא, בחכמה, כי בגדרי החכמה זה אינו. וזה אור של הכתר שמעלה החכמה אליו. ואזי אין מחיצה, לא של חכמה ולא של צדיק, והאדם דבוק בבוראו ללא כל מחיצות.

והבן, שיש עץ החיים, ועץ הדעת. ומצד עץ הדעת, יש חכמה ודעת, ויש צדיק, סוד היושר. אולם מצד עץ החיים, אין חכמה ואין צדיק,

יודע את העתיד. ובעומק, העבר ההוה והעתיד אחד. והרי שהעתיד שלאחר הבירור כבר קיים, אלא שאינו נגלה ומושג לאדם, ועל ידי האמונה מדבק עצמו בבחינה זו והיא נגלית אליו.

והנה כל דברינו עד עתה בגליא שבתורה, פשט. אולם בסוד כל כולו אמונה, שלכך נקרא קבלה מלשון שכך מקבל, ואין כאן הוספה מדיליה כלום. כי מצד החכמה, משיח בן יוסף דיקא, לשון הוספה, שייך תוספת. אולם מצד האמונה, אין חסר כלל, ואין שייך ואין צורך בתוספת.

והבן שכל דברינו לעיל בצורת לימוד הפשט על ידי אמונה, ענינו להעלות את בחינת הפשט לבחינת סוד, וד"ל.

והבן, שיש פשט שבסוד, בחינת משיח בן יוסף. ויש סוד שבסוד, בחינת משיח בן דוד.

והבן שסוד האמונה הוא סוד האחדות. וכבר יסד הבעש"ט הק' שכל האוחז במקצת האחדות כאוחז בכולה, ולכך אין צורך בתוספת, כי הרי כבר יש לו את הכל. (קול דממה דקה)

עומק העקידה - להעלות את העץ
הדעת (משיח בן יוסף) לעץ החיים
(משיח בן דוד)

תחלה כתיב "ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו". הרי שהעצים למעלה מן יצחק, ואח"כ כתיב "ויערך את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים". הרי שיצחק מעל העצים.

ובאמת, הם ב' בחינות עצים. מתחתיו היה

לבעל התניא. ומעתה הבן, שמצד העבודה
בנשמות של תיקון עץ הדעת, הרי זו עבודת
הלבושים, שכל מעשה שעושה זוכה עי"ז
לעוד לבוש מאיר וכד', כי זה בסוד היש.
אולם מצד עבודת הנשמות החדשות, הוא
עבודת ההפשטה, ביטול, אין (ויתר על כן,
התכללות כנ"ל). ולכך מצוות בטילות לעת"ל,
כי הם בסוד הלבוש. וכן הזמן בטל, כי הוא
סוד הלבוש, כנודע, ושם כל התהליך הוא
בסוד ההפשטה. (קול דממה דקה)

משיח בן יוסף - יחוד אמצעי, משיח בן דוד - יחוד רישא וסיפא

יש יחוד, ויש יחיד:

יחוד - גילוי האחדות בנפרדים.

יחיד - גילוי האחדות בעצם.

והנה יש ג' מדרגות. א. פירוד, וזה עץ
הדעת (דעת, הבדלה, פרוד). ב. גילוי היחוד של
הנפרדים, וזה הארת עץ החיים בעץ הדעת.
שהארה זו מעץ החיים, ממקור האחדות,
מאירה ליחד את הנפרדים, מצד עץ הדעת. ג.
גילוי האחדות בעצם, שזה בחינת יחיד, וזהו
עצמות עץ החיים ועץ הדעת יחדיו, שורשם.

והנה עיקר כח היחוד של הנפרדים,
בחינת משיח בן יוסף, שהוא משיח, אורו של
האחדות, אולם אין כאן גילוי האחדות בעצם,
אלא גילוי אחדות הנפרדים, וזהו תיקון עץ
הדעת. ובזה עסקו רשב"י, האריז"ל, והבעש"ט
וכו' וכו'. והוא תיקון פ"ר דינים, פ"ר, לשון
פירורים, ביטול הנפרדים. (יסוד זה שכל עבודת
רשב"י האריז"ל וכו', בחינת משיח בן יוסף, כתב
בספר מגילת סתרים קאמרנא.)

כי הוא מושרש בסוד העיגולים. ומעתה הבן
עוד יסוד גדול. כי הנה קודם חטא אדה"ר היו
כלולים בו כל הנשמות באחדות, ועבודתו
היתה לדבק עצמו באלוקות. רצוא - אלוקות,
שוב - נשמות. (מתוך בחינת עולמות, נשמות,
אלוקות.). אולם לאחר החטא, נעשה פרוד
בנשמות, ועתה עיקר עבודתנו, רצוא -
נשמות, שוב - עולמות.

ולכך עיקר עסקם היה, רצוא - נשמות,
שוב - תורה שכלית - מחשבה, שהיא סוד
קיום העולמות. ובשעת הרצוא, היו עולים
בעולמות, ומתעסקים עם נשמות, ונקודת
האלוקות היתה מקיף להם. וכל זה עבודת
תיקון עץ הדעת, וזהו סוד משיח בן יוסף,
חכמה, דעת.

אולם מצד עבודת עץ החיים (שהוא מדרגת
הנשמות לעת"ל) הרצוא הוא אלוקות, והוא
תיקון המלכין קדמאין, "אנא אמלוך", ביטול
ה"אנא". וה'שוב', נשמה, ביטול ה"אמלוך",
התבטלות. והרי שה'רצוא', התכללות, ביטול
עצם ה'אני'. ורק מצד ה'שוב', יש 'אני', ואז
העבודה התבטלות, ביטול ה"אמלוך". ולכך
מה שדברו בסוד הצמצום, שהוא מדרגת
אלוקות, היה רק מקיף רחוק להם, ולא היה
שייך להשיגו. אולם מצד עבודת עץ החיים,
שהרצוא הוא אלוקות, התכללות, ביטול
האני, הרי שנקודת סוד הצמצום הוא עצם
מדרגתם, ומושג במדרגה זו. ונשמות אלו הם
בחינת הנשמות החדשות שכתב האריז"ל
בשער הגלגולים וספר הגלגולים (שער ז' ופרק
ז), שהם סוד נשמה יתירה שהיה ראוי לקבל
אדה"ר אילו לא חטא והיה נכנס לשבת,
נשמות אלו היו הנשמה יתירה שלו. ונשמות
אלו מושרשים בעץ החיים, סוד העיגולים,
סוד הסובב כל עלמין, כמ"ש בלקוטי תורה

היא בסוד חלל, בסוד משיח בן יהודה. הדברים מדוקדקים, זה עומק התפיסה.

מב"י - גילוי התוספת, מב"ד - גילוי העצם

משיח בן יוסף - זה עומק הגילוי שהדבר תמיד הוא בתפיסה של תוספת.

משיח בן דוד - ההגדרה שלו, עצם הגילוי של השלימות. שעל גבי כך, חל המציאות של תוספת

ועוד פעם, כביכול, 'קודם שנברא העולם, היה הוא יתברך שמו שלם בכל מיני שלימויות', והרצון לברוא הוא לא נובע מחסר, אלא הוא נובע מרצון לתוספת.

לעומת כך, תפיסת הנביא, היא תפיסה של חסר שתובעת השלמה. משיח מגלה תפיסה של שלימות, שעל גביה יש רצון של תוספת - זה נקרא משיח בן דוד. משיח בן דוד מגלה את עצם המציאות של שלם, יהודה נקרא על שם הוי"ה - הוי"ה - ד', כביכול הוא יתברך היה הוה ויהיה, שכמו שקודם שנברא העולם, היה הוא אחד ושמו אחד, ולעתיד לבוא "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

משיח בן דוד מגלה תפיסה שהכל שלם, יש מציאות של שלימות. וא"כ מה סיבת הבריאה? זה גילוי של משיח בן יוסף שמגלה את התוספת - למציאות הבריאה.

כביכול, משיח בן דוד מגלה את מה שהיה קודם שנברא העולם. ומשיח בן יוסף מגלה את הסיבה, מצידו יתברך שמו כביכול, לברוא את העולם. (אאלף חכמה, עבודת השם, אג-ם)

אולם יש את בחינת משיח בן דוד והוא תיקון המלכין קדמאין, גילוי היחוד בעצם, אחדות, יחיד. תחילה ביטול ה"אמלוך", גילוי שאין ריבוי של כלים. "אמלוך", מלכות, כלי, ואין אלא כלי אחד. ואח"כ ביטול ה"אנא".

אמרו על הזוה"ק "בהאי ספרא יפקון מגלותא", שזהו רק יפקון מגלותא - גילוי אחדות הנפרדים. אולם הכניסה לגאולה, עצם הגאולה, גבוה מזה - והוא גילוי האחדות בעצם.

והבן היטב, שזהו באמת עומק דברי הרמח"ל, שיש יחוד רישא וסיפא, וזה בחינת משיח בן דוד. ויש יחוד האמצע, וזה בחינת משיח בן יוסף.

ולאחר שיתגלה גילוי אחדות, באמצע - יחזור ויגולה יחוד רישא וסיפא, גילוי האחדות בעצם. וזהו סוד עולם העקודים, שאין פרוד כלים, שאין אלא כלי אחד, אמונה.

ויתר על כן, יש גילוי יותר עליון, שאין אור וכלי, אלא האור והכלי הוא דבר אחד ממש.

ולמעלה מזה, בחינת החושך היסודי, סוד החלל הפנוי, וגילוי זה בשלמות אינו אלא בסוף האלף העשירי. (קול דממה דקה)

תורת רבי חיים ויטאל בסוד משיח בן דוד, תורת מהר"י סרוק בסוד תורת משיח בן יוסף

העומק של תורת מהר"י סרוק, שהכל זה בסוד מציאות של ביטול - תורת מהר"י סרוק בסוד משיח בן יוסף. כאן הגדרת הדבר: כל השפע נמשך מהיסוד, זה נקרא משיח בן יוסף, בחינת יסוד. לעומת כך, תורת מהר"י

זוהי תוספת למה שהיה עד עכשיו. אבל משיח בן דוד הוא הויה, הוא מגלה התחלה חדשה בעצם, הוא מגלה התחלה חדשה שבאה ממציאות של אור כמות שהוא לכתחילה. שם ההשגה של הדברי תורה תבוא כולה לכתחילה בבת-אחת. כאן מונח עומק נקודת השינוי בין השגה של התורה דלעתיד לבוא לבין התורה של השתא.

ומעין דמעין - כל מי שמשגיג תורה ברוח הקודש, הרי שהוא משיג את הדבר ממקום גלוי ולא ממקום נעלם, זה מעין דמעין של המדרגה הזו.

אבל שלימות ההארה הזו - עליה נאמר "אור חדש על ציון תאיר", עיקר מציאות החידוש שיהיה לעתיד לבוא - אור לכתחילה - אורו יתברך שמו ומשם השגת התורה, זהו ה'תורה אור' דלעתיד לבוא.

...בלשון קצרה מאד, היה שתי גאולות ביציאת מצרים, היה את הגאולה ממצרים בליל התקדש החג והיה את הגאולה ממצרים בקריעת ים סוף, כפשוטו הגאולה ממצרים שהיה בקריעת ים סוף היא העיקר כי קודם לכן היה עוד את ה'פרעה הקריב' שהוא רודף אחריהם, - קריאת ים סוף זה בחינת 'מה ראה הים - ראה ארונו של יוסף' - בסוד יוסף כמו שאומרים חז"ל כידוע, ובעומק ההגדרה היא שליל התקדש החג זה היה גילוי מכח משיח בן דוד, ושביעי של פסח הוא בסוד יוסף, ומצד ההבחנה הזו - יש שורש בגאולה שבמצרים עצמה שהוא יותר גבוה משביעי של פסח, והרי אפילו בכוונות יש צד מסויים כזה.

וא"כ סדר הדבר הוא ש"אנכי יוצא בתוך ארץ מצרים" זה גילוי ההויה שלמעלה מהתוספת,

וכידוע, במדרגת תרי משיחין משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, משיח בן דוד מגלה את אמיתת ההויה, ומשיח בן יוסף בא לגלות שכל הבריאה אינה אלא תוספת על אמיתת ההויה.

ובעומק, לכן צריך תרי משיחין. אם אין גילוי של הויה א"כ לא שייך גילוי מהו התוספת, עד כמה שיגלו לי מהו ההויה אז שייך שיגלו לי מהי המציאות שהיא תוספת.

אלו הם ה"תרי משיחין":

גילוי ההויה שזה יהודה אותיות הוי"ה-ד' כדברי הגמ' בסוטה כידוע, הוא מגלה את עצם אמיתת הויתו - זה משיח בן דוד.

ומשיח בן יוסף - בא לברר מהו התוספת מכאן ואילך, אחרי שגילינו את ההויה. זה עומק נקודת הדבר.

ולכן אם משיח בן יוסף בא לפני משיח בן דוד, כמו שמבואר בסוגיא בסוף סוכה, יש חשש שהוא יהרג, כלומר, עד כמה שזה תוספת לעצמו, א"כ זה שורש הטא עץ הדעת שזה מקום ה"ביום אכלך ממנו מות תמות", אבל עד כמה שהתוספת נגלית אחרי שיש מציאות של הויה, זה גופא מה שיש למשיח בן יוסף קיום, כי מתגלה התוספת על ההויה שהוא אמיתת המצאו. (אאלף חכמה, עבודת השם, א-לה)

משיח בן יוסף - תוספת על העבר, משיח בן דוד - התחלה חדשה בעצם

כפשוטו, משיח בא אחרי כל תהליך זיכוך הבריאה שאז מגיע השלב שנקרא משיח. וודאי שזה מהלך אחד של דברים. זה משיח בן יוסף,

דלעתיד לבוא, זו מדריגתה של לאה שיוצא ממנה יהודה.

בהאי עלמא, האור הנקלט והמושג זה רחל - יוסף. בעלמא דאתי, עיקר האור הוא מדריגת לאה - יהודה.

בהאי עלמא, מדריגת לאה - יהודה הופכת להיות עראי כאן בעולם. אבל לא מצד שעצמותה היא מדריגה של עראי, בערך שמוזכר השתא, אלא, מחמת מדריגת האי עלמא, מדריגתה של לאה היא עראי ואיננה מציאות של קבע.

ויעקב אבינו שחובק את שניהם, אומר לבניו "האספו ואגידה לכם את אשר יקרה אתכם באחרית הימים", "האספו" מכח יוסף ועיקר ה"אשר יקרה אתכם באחרית הימים" זה מדריגתו של יהודה. יעקב אבינו אמר את זה לאחר שהוא ירד למצרים, וקודם לכן "ואת יהודה שלח לפני גשנה" וכידוע מאד גשנה בגימטריא משיח, הוא שולח את יהודה לפני גשנה להאיר את אותה הארה דלעתיד לבוא, וכשהוא נמצא במצרים, הוא אומר - "ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים".

ולפיכך מכח הארתה של לאה - יהודה, הגילוי שמתגלה הוא שכאן בהאי עלמא היא הארת עראי, אבל בעלמא דאתי היא הארת קבע, ותולדת היסוד הזה שנאמר השתא היא שכאשר מאיר ההארה של הלעתיד לבוא שעצמותו היא הקבע הגמור, מתגלה שהאי עלמא אינו אלא עראי, ושוב, יש מדריגה בתוך האי עלמא שעיקרה רחל, מדריגה של בית, ויש מדריגה של עלמא דאתי שהיא מדריגה של לאה - יהודה, וכשהיא מאירה כאן בהאי עלמא, ההארה של רחל היא קבע

במקום המיצר, שזה הגילוי של משיח בן דוד, ויש גילוי של משיח בן יוסף שהוא בסוד תוספת. והדוגמא הבהירה זה מה שבקריעת יום סוף היה את 'ביזת הים' ש'ביזת הים' זה מה שנוסף עליהם, ומצד הנפשות, זה ה'ערב-רב' שנוספו עליהם וכן ע"ז הדרך. וא"כ יש לנו בליל פסח עצמו את שני הגילויים.

וכמובן אפשר למצוא את ה'יוסף' בליל פסח עצמו ואפשר למצוא את ה'משיח בן דוד' בקריעת ים סוף שבשני הצדדים אפשר למצוא את שתי הנקודות עצמם, - פתחנו רק תחילת נקודת מחשבה אבל הדברים כמובן, הרבה יותר ארוכים. (אאלפך חכמה, עבודת השם, א-לף)

תפיסת רחל - מב"י - שית אלפין לעומת תפיסת לאה - מב"ד - עוה"ב

כח רחל שממנה נעשה מציאות של יוסף הוא שורש בנין הכנסת ישראל כאן בהאי עלמא.

וכח לאה שממנה יוצא יהודה הוא שורש בנין דלעתיד לבוא ע"י משיח בן דוד שבא מיהודה.

כלומר, רחל עיקרה ומדריגתה היא שייכת למציאות של האי עלמא, ולכן היא קבועה כאן בהאי עלמא. לאה לעומתה היא איננה שייכת להאי עלמא. ומה שהיא שייכת לעשיו היינו שהיא שייכת לאותה נקודה שנאמר עליה "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והיתה לה' המלוכה", כלומר הגילוי הוא שהיא שייכת לאור דלעתיד לבוא, ל"היתה לה' המלוכה", למלכות בית דוד שנאמר בו "לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבוא שילה ולו יקהת עמים", זה האור

והארתה של לאה - יהודה הופכת להיות עראי. וכשמאיר הארה של עולם הבא בתוך עולם הזה, אבל בערך - מעין העולם הבא עצמו, אז זה מגלה מהו הקבע האמיתי, ואז מתגלה שהעולם הזה אינו אלא מציאות של עראי, זה עומק מדריגתה של לאה.

"שית אלפי שנים הוי עלמא וחד חרוב", ולחד מ"ד תרי חרוב ועתיד הקב"ה לחדש את עולמו, כלומר ההוויה של מה שהוזכר בראשית הדברים "בונה עולמות ומחריבם, ולאחר מכן הוא בנה את העולמות הללו, אז ההגדרה היתה שהבונה עולמות ומחריבם הם העראי, והעולמות שהוא ברא לאחר מכן ומתקיימים הם הנקראים קבע, כל זה בתפיסה הראשונית, אבל בעומק יותר. בערך לעלמא דאתי, שית אלפי שנים הוי עלמא וחד חרוב, מתגלה שגם העולמות שבתוכם אנחנו נמצאים השתא מה שהם היו קבע זהו בערך ל"מחריבן" שנאמרו מתחילה, אבל בערך לעצמות הדברים, בעולמות האלו ג"כ נאמר "וחד חרוב" הקב"ה עתיד להחריב את העולם, התפיסה שאנחנו נמצאים כאן בהאי עלמא היא תפיסה של "שית" - "שית אלפי שנים הוי עלמא", וכאשר מתגלה הארת האהל שהוא ו' פעמים ו' גימטריא אהל, מתגלה שתפיסת הו' אינה אלא מציאות של עראי, זה הכוונה שלא-יהודה מגלים, שרחל-יוסף אינו אלא עראי, שכל תפיסת השש אינו אלא במדריגה של עראי, העראי חל על עצם מציאות האי עלמא שהוא הופך להיות מציאות של עראי. (אאלפך חכמה, עבודת השם, אה-ל)

שתי נחמות בתשעה באב - מצד מב"י ומצד מב"ד

בתשעה באב כידוע נולד משיח כדברי

חז"ל, ובהקבלה למה שנתבאר יש הבחנה של משיח בן יוסף ויש הבחנה של משיח בן דוד.

מצד משיח בן יוסף, הנחמה היא תנועה מבוררת להיכן הולכים. זה מה שנאמר בשעת יציאת מצרים לפני קריעת ים סוף "נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר" ושם נאמר "הים ראה וינס - מה ראה הים, ראה ארונו של יוסף" כדברי חז"ל, מכח יוסף הם יצאו מה"נבוכים הם בארץ" והיה להם כיוון להיכן לילך, וזה מה שהתגלה בים שהוא נקרע ל"ב גזרים שכל שבט ושבט הולך במקום הראוי לו, יש כיוון מדויק להיכן הולכים, זה בחינת משיח בן יוסף.

אבל מצד משיח בן דוד, שמגיע מיהודה, שזה אותיות הוי"ה-ד' כידוע, הד' שבהוי"ה-ד' זה ה"רחבו ד" של רשות היחיד ששם אדם קונה מקומו - משיח בן דוד מגלה את הקביעות מקום שאינו מקום, את ה"מקומו של עולם", את שורש הדבר באופן שלמעלה מהתנועה שכל התנועה מכוונת למקום שאין בו תנועה. זה עומק נקודת הפנימיות של הנחמה - מכח הארת משיח בן דוד.

אלו הם שתי הנחמות שיש במציאות של תשעה באב, כנגד שני חלקי האבילות שב'אני'. יש את שתי הנחמות שב'אני', אבילות על עצם התנועה שאינה מבוררת ואבילות שהוא נשאר במקומו שאיננו מתנוועע תחתון, והנחמה הכפולה - על עצם התנועה המבוררת ועל גילוי עצם השורש שאינו מתנוועע.

ומצד כך זה שני מהלכים יסודיים למה אנחנו מצפים.

יש מה שעומק הנשמות זוכרים את בית ראשון ואת בית שני, ומכח כך הם מצפים ומייחלים לתנועה שהיה בבית ראשון ובבית שני ובעיקר בבית ראשון. זה נחמה מדין ה"לאן אתה הולך" לחזור לג' רגלים שהיו בכדי שיהיה האופן שנזכה בחזרה למה שאנחנו מבקשים בעיקר במוספים של המועדים לחזור בחזרה לג' רגלים שהיה תנועה מבוררת.

אבל יש את הנחמה מכח מה שציפיית הנפש לבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו שהוא מקום של מנוחה מוחלטת 'במקומו' - ב'מקומו של עולם'.

זה הבדל עצמי ומהותי בין הבית ראשון והבית שני, לבית השלישי. בבית ראשון ובית שני, ובעיקר בבית ראשון שהיה את הארון במקום בית קדשי הקדשים [לעומת בית שני שניטל הארון נגזו הארון, כדברי הגמ' ביומא], שם בעיקר היה הגילוי של התנועה להיכן הכל מכוון. בית ראשון ובית שני הם במדרגה של תנועה, ולכן הם גם יכולים להחרב, כי הוא יכול להתנועע למקום של חורבן. אבל הבית השלישי שאינו בר-חורבן כי הוא במדרגה של מנוחה גמורה - לכן הוא קבוע במקומו והוא לאו בר חורבן.

אלו הם שני המהלכים העמוקים של עומק מעמקי התנועה, מצד החלק התחתון אנחנו מצפים למדרגה של חזרת הבית כבראשונה ולחזור למדרגה של "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצין כבתחילה אחרי כן יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה" וכו' כמו שמבואר כסדר בפסוקים ובדברי חז"ל שאנחנו מצפים לחזור בחזרה למה שהיה.

אבל לא זה שלימות המכוון, שלימות המכוון הוא לצפות לגילוי העליון יותר שיהיה, למעלה מבית ראשון ומבית שני, שם עומק נחמתן של ישראל, ושמה הנחמה היא באופן של "אנכי אנחמכם" שדווקא הוא יתברך שמו יכול לנחם ולא זולתו, הוא יתברך שהוא ההויה המוחלטת שלמעלה מכל מציאות של תנועה - את זה רק הוא יכול לנחם, לנחם על התנועה שתהיה מבוררת זה יכול גם להימסר לנבראים אבל לנחם על הנעלמות של המקום הנעלם שלמעלה מן המקום בבחינת "מקום ארון שאינו מן המידה" - את זה יכול לנחם רק הוא יתברך שמו שהוא מקומו של עולם.

ובלשון אחר והיינו הך - יש חורבן שהוא על כל הבית כולו ויש חורבן על מקום ארון, זה שתי סוגיות של חורבן ולפי"ז יש שתי נחמות, זה תמצית הדברים של שני המהלכים שנתבאר.

יש מי שיזכה לנחמה הראשונה ויש מי שגם יזכה לנחמה השניה, והיא הנחמה השלימה - "נחם את אבלי ציון ואבלי ירושלים" בבנין בית המקדש השלישי במהרה בימינו. (אאלף - חכמה, עבודת השם, אני)

אש דהשתא - משיח בן יוסף, לעומת אש דלעתיד - משיח בן דוד

היסוד העליון מארבע היסודות הוא יסוד האש, שהוא היסוד המכלה [מלשון כליון], כידוע. וצריך להבין שיש בחינת אש דהשתא, ויש בחינת אש דלעתיד לבוא.

מצד תפיסת השית אלפי שנים שחיים במהלך של יש, והעבודה להפוך יש לאין,

ג) האם יש גדולים וצדיקים בכל דור שמכירים מי הם המשיחים?

ד) האם שייך שהתרי משיחין הם יהיו מהבעלי תשובה (שבדרך כלל הבעלי תשובה שנעשים צדיקים יש להן נשמה יותר כללית)?

ה) אם המשיח יהיה ליטאי או חסידי או ספרדי, איך כל הסוגים של יהודים יכולים להחשיב אותו? דאם המשיח יהיה ליטאי, אז החסידים יבטלים אותו, ואם המשיח יהיה חסידי, אז הליטאים יבטלו אותו וכו'.

ו) והאם מבואר שהתרי משיחין לא יהיו חשובים בעיני אחרים ואדרבה הם מאוסים בעיני רוב נפשות ישראל, ורק לאחר שנתגלה שהם המשיחין, אז תהיה יודע חשיבותם?

ז) האם המשיחים הם יותר צדיקים מהשבעה אושפיזין? איך שייך שהמשיחים, שהם אנשים שגידלו בדור הבתראה שהוא דור ירוד כ"כ, יהיו נחשבים כצדיקים יותר מאבות ומשה?

תשובה:

א) לא דוקא בארץ ישראל. וכמ"ש שיושב בשערי רומי. אולם ודאי שאין הדברים כפשוטם. ובפרט משיח בן יוסף שעיקרו בחו"ל, משא"כ משיח בן דוד, שעיקרו בא"י.

ב) אפשר כך ואפשר כך. ובדקות, בן יוסף נגלה, בן דוד נסתר. רחל גלויה², לאה נסתרת. לאה גימט' ל"ו, סוד ל"ו נסתרים, 'עלמא דאתכסיא'³.

² 1 [כי רחל נקראת "אשה יפת תואר", והיא נקראת 'עלמא דאתגליא', כלומר, מדרגת צדקתה נגלית יותר, בחי' צדיק נגלה]. ולכן מב"י, ששורשו רחל, הוא בבחינת 'צדיק נגלה', עכ"פ ביחס למב"ד.
³ 2 [ולכן מב"ד, ששורשו לאה, הוא בבחינת 'צדיק

לגלות את ה"והחכמה מאין תמצא" - מצד כך, היסוד העליון הוא בבחינת אש של כילוי, אש שמכלה את הדבר מיש לאין. לכן, נקראת התורה אש, כמו שאמרו חז"ל (תענית ז ע"א): "נמשלו דברי תורה כאש, שנאמר (ירמיהו כג) הלא כה דברי כאש נאום ה'".

משא"כ מצד גילוי דלעתיד שהוא סוד אור האין - מצד כך, אין באש בחינה של כילוי, כי אין צורך לכלות. זהו סוד האש דלעתיד לבוא, שהיא איננה באבחנת הכילוי שהופך את הדבר מיש לאין, אלא היא אור דאין בעצם.

...והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש" (עובדיה א, יח). האש הזו היא אש של משיח בן יוסף - "בית יוסף להבה" - והיא באה לכלות את עשו.

אבל האש של משיח בן דוד, שהיא אור דלעתיד - אש זו איננה אש של כילוי, אלא גילוי הוויית האין, אור דאין. (ספר בלבבי עה"ת תשס"ו, פרשת תצוה)

שאלות בעניני משיח בן יוסף ומשיח בן דוד

שאלה:

א) האם התרי משיחין צריכים להתגדל בארץ ישראל או שהם יכולים להיות מחוץ לארץ?

ב) האם המשיחין צריכים להיות מהגדולי הדור המפורסמים או שהם מהצדיקים הנסתרים?

ג) פעמים כן.

ב) משיח בן דוד.

ג) על ידי 'אורו' של משיח, חיבורם יחדיו.

האינטרנט הוא הקליפה כנגד מב"י או מב"ד?

שאלה:

העבודה האחרונה של כלל ישראל בסוף הגלות להתנתק ממדיה וכל הקשור עם הזה - האם זה במקביל למשיח בן יוסף (מסירות נפש) או משיח בן דוד (תמימות וביטול ועונה) או משה (התכללות התרי משיחין) או קולו של אליהו (התשובה קודם הגאולה לבשר את הגאולה)? **תשובה:** שאלה יפה מאוד. המדיה הוא 'כללות' הכל, ולכך זה מקביל לכולם יחד. ובשורש הדק, למשיח בן דוד, שהוא 'הויה' של נברא, ובדקות, הממוצע בין בורא לנברא.

דרכי מב"י ומב"ד בעבודת הנפש

שאלה:

שמעתי מאדם גדול אחד שיש ב' מהלכים שורשיים בעבודה בכלל ישראל, הדרך של משיח בן יוסף שהוא מסירות נפש על עניני שמירת הברית, והדרך של משיח בן דוד, שהוא דגש על תורה ותפילה בלי דגש כ"כ על שמירת הברית. ולא שתורה ותפילה אינם חשובים בהדרך של מב"י, ולא שמירת הברית אינו חשוב בהדרך של משיח בן דוד, רק שהנידון איפה הנקודה הפנימית של עבודה, ועל מה מיוסד הכל. ולכן מצינו גדולים בכלל ישראל וסוגים בכלל ישראל שהדגש אצלם הוא קדושה ושמירת הברית, ואצלם חוסר שמירת הברית הוא לעיכוב, ומאידך מצינו גדולים בכלל ישראל שהדגישו

ד) בן יוסף - 'צדיק מעיקרא'. בן דוד - 'בעל תשובה', כי הוא רבן של בעלי תשובה.

ה) מתחלה יתכן שיחלקו, אולם אח"כ כלשון רבותינו שאומר "ואם אינכם מאמינים, ראו באורי שזורח".

ו) כנ"ל, יתכן כך וכך. ובפרט ביהודה [מב"ד] שנסתר.

ז) כי לפי רוב הטומאה, "יתרון האור מן החושך". ויתר על כן, בחינת משיח שבהם הוא מתנה, תחילתו עבודה וסופו גמול, תחילתו עבודה וסופו מתנה.

שאלות בעניני תרי משיחין (ב)

שאלה:

א) משיח בן יוסף הוא 'יחוד סיפא' שהוא מאחד את הכל הנבראים, ומשיח בן דוד הוא כללות הכל שמחבר הכל לשורש, א"כ מה החילוק ביניהם? ב) בדרך כלל "אורו של משיח" הכוונה לאורו של משיח בן יוסף או משיח בן דוד? ג) האם ביטול האינטרנט ומדיה יהיה בטיל קודם שבא משיח, או שהמשיח יבטל אותו (או הקב"ה בכבודו ובעצמו)? ואם ביטולו יהי' ע"י משיח, האם הוא ע"י משיח בן יוסף או משיח בן דוד?

תשובה:

א). משיח בן דוד - אחדות באחד בעצם. משיח בן יוסף - אחדות של פרטים.

נסתר, עכ"פ ביחס למב"י.

מי עליון ממי - מב"י או מב"ד?

שאלה:

כמובן שגילוי משיח בן דוד זהו תכלית הכל (אין הגמור) אמנם צ"ב דתמיד הרב מארנגשטערן מבאר שמשיח בן דוד הוא כתר דאריך ומשיח בן יוסף הוא כתר דעתיק, ועתיק גבוה מאריך וא"כ נמצא הגילוי של משיח בין יוסף הוא העיקר. ולפי דברי הרב שמשיח בן יוסף מאחד הנבראים ומשיח בן דוד יקשר כולם לא"ס אז צ"ב ביותר דלכאורה כל תכלית אחדות הנבראים (ע"י מב"י) הוא רק לגלות אחדות הנבראים בא"ס (ע"י מב"ד).

תשובה:

כבר שוחחתי עמו כמה פעמים בארוכה בענין זה, והוא סבור שבשורש משיח בן יוסף גבוה ממשיח בן דוד. ודעתי להיפך, וכן שמשיח יוסף מאריך, ובן דוד עתיק. (ארכיון בלבבי שו"ת 12972)

בעיקר תורה, ויש שהדגישו אמונה ותפילה, ועל זה מניחים את הכל.

ועל כן בעולם הישיבות כמעט לא מצינו אפילו מהראשי ישיבות בדורות הקודמין שהיו נותנים דגש על שמירת הברית, ומשום שאצלם צריכים לחזק רק בתורה ובתפילה (ובעיקר בתורה) וממילא השמירת הברית יבוא, וזהו משום שבפנימיות עיקר דרכם הוא משיח בן דוד, שהעיקר שהכל מיוסד עליו הוא שקיעות בלימוד התורה. משא"כ אצל רוב הדרכים בחסידים, (ובפרט אצל ברסלב) שיש יותר דגש על שמירת הברית, זה מחמת שבפנימיות העיקר אצלם הוא הדרך של משיח בן יוסף, למסור נפש על ענין קדושה שמירת הברית מעל הכל. האם זה נכון? או שכל אדם צריך להדגיש את אותו חשיבות על תורה, תפילה, אמונה, ושמירת הברית?

והנה כל הנ"ל לכאורה דלא כהשומר אמונים, שכ' שכל אדם צריך להיות שלם בשני העמודים, אמונה ושמירת הברית, וכל אדם בלי יוצא מן הכלל צריך להדגיש שני ענינים אלה בשווה... אמנם לדעתו לכאורה התורה והתפילה אינם מהעיקרים וזה צ"ע דהא תלמוד תורה כנגד כולם....

תשובה:

לעולם אצל כל אחד לפי שורשו יש אצלו נקודה אחת עיקרית.

ובין תורה, ובין שמירת הברית, יסודו משיח בן יוסף, בסוד יסוד - חכמה. יסוד - צדיק - שמירת הברית. חכמה - תורה.

ובסוד משיח בן דוד, העיקר תפלה ותמימות. (ארכיון בלבבי שו"ת)

[ענף ה] משה ותרי משיחין - התכללות מב"י עם מב"ד

של שבעים שנה של אדם הראשון, ולגלות בעולם את נקודת התשובה של אדם הראשון. ולא את התשובה שאדם הראשון למד מקין, אלא את התשובה שאדם הראשון עשה לפני שהוא למד מקין את התשובה. הוא בא לגלות את אותה נקודה של "כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה". ולכאורה איך אפשר, הרי ישנם פסוקים מפורשים שדוד חטא? - אלא מתגלה כאן, שהבעצם של החטא לא קיים, הבעצם של המציאות שאומרים שיש חטא - אין כזו תפיסה!

לכן נאמר עליו ש"הקים עולה של תשובה", הוא גילה את המציאות שלמעלה מן התשובה. תשובה כפשוטה נלמדת מקין, אבל הנקודה שלמעלה מן התשובה, להוציאה מהכח להפועל - דבר זה לימדנו דוד המלך. ובעצם זהו שורש הגילוי של משיח בן דוד.

התכללות התרי משיחין - סוד אין עוד מלבדו

נמצא אם כן, שכאשר תהיה ההתכללות של משיח בן יוסף עם משיח בן דוד, תהיה בעצם התכללות של התשובה עם למעלה מן התשובה, וזהו הסוד הגמור של האין עוד מלבדו. יש תנועה ואין תנועה, יש תשובה ואין תשובה; כאן יש את ההתאחדות הפשוטה של האין עוד מלבדו.

אילו נסבור שאין תשובה, יקשה לכאורה מה קרה כאן? מדוע לקח שית אלפי שנים

התכללות התרי משיחין

לכלול תפיסת משיח בן יוסף - תפיסת תשובה, שער מ"ט של הבינה, עם תפיסת משיח בן דוד -עולם שאין חטא, למעלה מן התשובה, שער הנ' של הבינה

התכללות התרי משיחין בפנימיות

שורש התיקון הוא לכלול את העולם של התשובה, בעולם שלמעלה מן התשובה "והיו לאחדים בידיך".

משיח בן יוסף הוא מצד התפיסה שיש תשובה. עשרה הרוגי מלכות היו תיקון לחטאו של יוסף. ומשיח בן יוסף, הוא זה שבא להניע את העולם לעשות תשובה, הוא מנסה לקרב את הגאולה.

משא"כ משיח בן דוד, שבא לגלות את אותה נקודה שאין בה תשובה.

גילוי משיח בן דוד - תפיסה שלמעלה מן התשובה

מחד אמרו חז"ל: "כל האומר דוד חטא - אינו אלא טועה" (שבת נו ע"א), ומאידך אמרו ש"דוד בן ישי הקים עולה של תשובה" (מו"ק טז ע"ב). מה הכוונה? אם הוא לא חטא, מה שייך בו ענין התשובה? אמנם, זה גופא הסוד שהוא גילה. את עצם התשובה כפשוטה, לכאורה לא דוד חידש, אלא קין, ואדם הראשון למד זאת ממנו. דוד המלך בא להוציא את הבכח

היה פירוד. וכאשר הבעצם של החטא של יוסף הוא אותה נקודה של חטא שאין בו תיקון - אז מתגלה ה"אחדים" של משיח בן יוסף ומשיח בן דוד.

הרי בעצם, מעין החטא שחטא יוסף, חטא גם דוד המלך, חטא בת-שבע. ולא במקרה הוא, שהחטא של יוסף והחטא של דוד הוא אותו חטא, אלא הכוונה, שיוסף כביכול תופס שהחטא חטא, וצריך תשובה, אולם אי אפשר לעשות תשובה. ודוד המלך בא לגלות: "כל האומר דוד המלך חטא אינו אלא טועה", בא לגלות שהחטא של יוסף אינו חטא, אין חטא, אין חסרון, יש התכללות פשוטה בו יתברך. אין אלו שני חטאים, אלא זהו גילוי עצמי בחטא של יוסף, שבעצם אין עוד מלבדו, ואין כאן אפשרות של חטא.

ביוסף כתוב: "וינס ויצא החוצה" (בראשית לט, יב). ה"ויצא החוצה", שכביכול יש חוץ, שכביכול החוץ הוא כפשוטו - זה גופא החטא! "שובו בנים שובבים חוץ מאחר", שישנה תפיסה של חוץ.

אבל באמת אין חוץ, אלא הכל אין עוד מלבדו, וא"כ אין פנים ואין חוץ, לא פנים לא אחור, לא מעלה לא מטה. עצם התפיסה שיש "וינס", שיש לאן לברוח - זה שורש החטא. אבל בעצם, "ממך אליך אברח", וכאשר מבינים זאת, מבינים שאין צורך כלל לברוח, אלא נשארים במקום, "ואתה פה עמוד עמדי", אין מקום לחטא, אין תפיסה לחטא.

הגדרת הדברים: מצד המ"ט שערי בינה - יש חטא ויש תשובה, מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, וצריך להשיב את הטמא לטהור. אבל מצד שער ה'נ', בעצם לא שייך חטא.

לתקן את חטא אדה"ר? בהכרח, אפוא, שיש תשובה. אבל אם יש תשובה, איך בכלל אפשר לחזור לקב"ה, כמו שאומרים חז"ל "שאלו לחכמה חוטא מהו עונשו וכו'" (ילקו"ש יחזקאל רמז שנח), שבין החכמה, בין הנבואה ובין התורה - כולם סברו שאין אפשרות של תשובה.

כי בעצם, האפשרות לחזור לקב"ה, בעומק היא רק מצד אותה תפיסה שאין בה חטא! כלומר, האור שאין אפשרות לחטא, מאיר לתוך עולם החטא - והוא שורש התשובה.

תיקון לפגם ברית מכח התכללות התרי משיחין

כתוב בזוהר הקדוש, שמי שפוגם בבריתו, אין לזה תשובה זולת תשובה סגי, וביארו המקובלים, שיש תשובה במידת הבינה ויש תשובה במידת החכמה. אבל אפשר לברר עומק אחר בזה.

בעצם, יוסף חטא בפגם היסוד, בפגם הברית, שעל פגם זה אמרו שאין תשובה. **כאן מתגלה סוד התאחדות של משיח בן יוסף ומשיח בן דוד.** מצד התפיסה של יוסף, כביכול המהלך הוא תשובה. אבל התשובה אומרת שאין לזה תשובה, כל הפוגם בבריתו אין לזה תשובה. אם אין לזה תשובה, מאי תשובה סגי שכתוב בזוה"ק שמהני לחטא?

תשובה סגי, היא אותה נקודה של עולם שאין בו תשובה. כי מצד האחיזה שיש תשובה, הרי שהפוגם בבריתו ונכנס לעולם של פירוד, בעצם אי אפשר להחזיר את הענפים לשורשם. רק מצד התפיסה שמעולם לא היתה התפזרות - מצד הנקודה הזאת יש את התיקון. תיקון כלומר, גילוי שמעולם לא

משה ותרי משיחין

בספה"ק איתא, שלעת"ל משה רבינו יבוא עם תרי משיחין.

כלומר: אל יסבור האדם שכשיתגלה משיח, יתברר שתורת משה לא היתה נכונה. חס ושלום ולא ייאמר!!! כי ה'יש' הוא חלק בלתי נפרד מן ה'אין'. הוא מדובק ב'אין', וכשם שהאין אמת כך גם היש אמת. אלא שהם שני אופנים וביטויים של גילוי אחדותו יתברך. אין מקום לומר שהאין יותר אמיתי מהיש, כיון שכבר התברר שהכל ממנו יתברך, והוא אמת ופעולתו אמת, וכשם שהאין אמיתי כך היש אמיתי, אלא אלו שני אופנים של גילוי שחפץ בו הקב"ה. ושניהם אינם אלא גילוי של הויה אחת שפעם מתראית בצורה של יש ופעם בצורה של אין.

וצריך לדעת ששני האופנים הם מהות אחת, גילוי אחד, ואינם נפרדים זה מזה כלל! משה יבוא עם "תרי משיחין", כלומר: הוא לא יהיה מציאות לעצמו, מציאות של העבר שהיתה תורת משה, שכן "זאת התורה לא תהא מוחלפת לעולם!!" אלא הוא יבא עם שני משיחים, כלומר: יתגלה שמקור היש הוא האין, ואז יהיה גילוי לאין כמות שהוא, וליש יתגלה כיצד הוא משתלשל מהאין. כי כל זמן שאין גילוי גמור של האין, גם גילוי היש מן האין יש בו חסר.

תורת משה - "הבל", נכללת באין

בחז"ל מבואר, שהתורה של היום נקראת "הבל" ביחס לתורתו של משיח. עומק הדברים: כידוע יש שורש של נשמות קין ויש שורש של נשמות הבל, ומשה רבינו

מצד יוסף, משיח בן יוסף, שהוא ענין החכמה - יש חטא, וצריך לעשות תשובה, אבל אי אפשר לעשות תשובה. "תשובה קדמה לעולם", כי מצד העולם אי אפשר לעשות תשובה, זה דבר שלמעלה מהנבראים. אם היא "קדמה לעולם", א"כ לא שייך להגיע לתשובה. אלא שייך לגלות שלא צריך תשובה, וזו הכוונה 'קדמה לעולם'!

'קדמה לעולם' הכוונה היא, שעד כמה שאדם ינסה להשיג את שלמות התשובה, הוא לא ישיג, כי את הקדמה לעולם אי אפשר להשיג, ובתוך העולם חסרה התשובה, וא"כ איך מגיעים לתשובה? - רק בהדבקות ב'קדמה לעולם'. ומצד ה'קדמה לעולם' - 'לית מחשבה תפיסא ביה', ואז מבינים שלא שייך לומר שצריך תשובה כי אין חטא.

"תשובה קדמה לעולם" כתוב כאן, שכאשר אדם הולך מחיל אל חיל בתשובה, והוא מגיע למ"ט, הוא מגלה שהמ"ט לא יכול לתקן את הכל. **גם הברית לא מתוקן. מה כן התשובה? תשובה שכתוב כאן, שיש כאן את המציאות שהיא 'קדמה לעולם', וצריך לדבק עצמו ל'קדמה לעולם', וזה **גופא התשובה!!!** אבל אין הכוונה לשוב, כפשוטו, אלא הדבקות בקדמה לעולם, שלא היה החטא.**

זהו הבעצם של התשובה. זה ה"ימים יוצרו ולא אחד", יומו של הקב"ה, יום אחד בשנה שבו מתגלה הנקודה שאין בה תשובה, של "אינם שבים". ודאי שמתגלה גם "השבים" ומצד זה ישנם עשרת ימי "תשובה", אבל העומק הפנימי יותר הוא אותה נקודה שבה אין תשובה. (ספר מועדי השנה בלבבי משכן אבנה - תשובה ולמעלה מן התשובה)

אלקים יהי אור", ומבואר בחז"ל שכאשר משה רבינו נולד והתמלא הבית אורה, היה זה מאותו אור שגנזו הקב"ה לצדיקים. נמצא, שסדר הפסוקים הוא: "רוח אלקים מרחפת על פני המים" - משיח, "ויאמר אלקים יהי אור" - זה משה, ושניהם יחד כלולים זה עם זה.

"מרחפת על פני המים", "המים" זה משה, שנאמר בו: "כי מן המים משתיהו". רוחו של משיח היא השורש לנקודת החיות של משה, וממילא משם משתלשל ה"ויהי אור" שהוא מ"החכמה מאין תמצא", ה"תורה אור".

אבל שניהם אחד הם, מציאות אחת, אין נפרדות! אלא שאנו רואים כיום רק את משה, את הדעת, ולא רואים את המשיח. מצב זה קרוי "גלות", כי משיח אינו נמצא בגילוי. אבל מצד נקודת הפנימיות, שהיא הגילוי - והיום אפשר להתחבר אליה ע"י אמונה, כמו שהארכנו - שם, משה ומשיח הם אחד, מ"ט שערים שמשה זכה להם נכללים בשער הנו"ן, ובנו"ן שבנו"ן כמות שהוא, ומשה ומשיח יחדיו זוהי גופא הגאולה.

אין לך גאולה אחרת אלא כאשר יתגלה שאין שני ראשים, רק ראש אחד. אם תופסים שיש תרין משיחין ויחד עם זה בא משה, הרי יש כאן כבר שלושה, ולא יתכן שלגאולה יש שלושה ראשים! זהו פירוד! לא יתכן שיבואו שני משיחים ומשה כמהלך של נפרדות. זו אינה גאולה, אלא עולם הנפרדות. זהו מצב של גלות. עומק הגאולה הוא, כאשר יתגלה שתריין משיחין ומשה הם אחד! הם נכללים זה בזה, ומשה, שהוא הדעת שלנו, מקורו ב"אין", באחדות, - בדבקות בקב"ה.

הוא משורש הבל. לעתיד לבוא יתגלה כיצד ההבל הוא הבל, אבל לא ההבל שאנו תופסים כפשוטו. אותו הבל שאנו קוראים לו הבל, מי בראו? האם הוא נברא מעצמו? ודאי שלא! הרי הבל גם הוא נברא של הבורא, וא"כ זהו הבל אלוקי, לא הבל כפשוטו!

וזהו מהות הגילוי שיתגלה אז! יתגלה סוג של אבחנה נוספת באלוקות, והיא: נשמת הבל! כשהיש נכלל באין, הדבר נקרא "הבל". כאשר היש הוא יש לעצמו הריהו נתפס כיש, ואז אינו הבל, אבל כאשר נגלה שהיש שורשו באין, נשתלשל מן האין והוא מושג מהאין - אז הוא נקרא הבל. אבל לא הבל שלילי ח"ו, אלא זוהי צורת גילוי של אלוקות.

כשמשיגים את הדברים, מבינים שהכל אחד, רזא דאחד, ואין בדברי חז"ל ח"ו זלזול כלשהו בתורת משה. חס ושלום ולא ייאמר! להיפך: יהיה גילוי אמיתי של מהות שורש תורת משה, שהיא יש מאין, ולא יש עצמי. זהו יש שהוא חלק מן האין, מקורו מן האין, נכלל מן האין, ולא יש כמות שהוא.

אלא כל זמן שלא הגיע משיח עדיין אין גילוי לאין בעצם, ולכן נקודת ההתגלות של ההבל נחסרת. אבל כאשר יגיע משיח ויהיה גילוי עצמי של האין, ממילא יהיה גילוי יותר ברור של היש מאין, ויתגלה כמה שהוא הבל ונכלל באין.

התכללות תרי משיחין עם משה - סוד הגאולה

...שורש הבריאה הוא: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים - זה רוחו של מלך המשיח" (בראשית רבה ב, ד). ואח"כ כתיב: "ויאמר

סוד הדעת המתהפכת

כאן מגיע סוד הדעת העליונה יותר, שהיא הדעת המתהפכת.

כח הדעת בשורשו, בכוחו להפוך כל דבר. כאשר הדעת מנותקת מהמקור, אין לה את הנו"ן וגם לא את הנו"ן ההפוכה, אלא יש רק דעת המבדלת ודעת המחברת. אבל כאשר הדעת נכללת באין, היא מקבלת את כח ההיפוך, כמו שכתב הגר"א (תחילת משלי) שבכח הדעת להפך את המידות. וכל זאת מכח ההתקשרות של הדעת בשער הנו"ן, באין, ומצד האין יש מקום להיפוך. כל זמן שהדעת היא דעת עצמית, יש עצמי - אין מקום להתהפכות, אבל כאשר האין נמצא בגילוי והוא המקור לדעת, הרי שכח האין נכרך בדעת ומדובק בה, ושוב יש בדעת כח להפך.

זהו בעצם סוד הפורים. כידוע, נס הפורים נעשה ע"י מרדכי. הוא היה המנהיג של אותו הדור. הוא הבחינת משה, כידוע מהאר"י ז"ל.

והרי אמרו חז"ל (ילקוט"ש משלי רמז תתקמד): "כל המועדים עתידין ליבטל, וימי הפורים אינן בטלים לעולם", וא"כ לכאורה פורים שייך לעתיד לבוא, לאורו של משיח. מדוע, אפוא, נעשה הנס ע"י בחינת משה ולא ע"י בחינת משיח?

אלא שהם הם הדברים: כאן התגלתה נקודת ההתאחדות של משה במשיח! אין נפרדות בין משה למשיח, המקור של משה הוא המשיח.

על שם מי נקראת המגילה? - על שם אסתר, "ואנכי הסתר אסתר פני". זוהי נקודת

ההעלם, נקודת ההסתר העליון. מרדכי היה טפל בגאולה לאסתר, והגאולה והמגילה נקראו על שם אסתר, כי הגאולה בעצם היא ע"י אסתר, אלא שמשה - שמתגלה כאן בצורת מרדכי - הוא הנקודה של האין המולידה את היש.

זהו עניינה של גאולת פורים, ולכן כל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי לפורים יש נקודת שייכות לעתיד, אך הוא אינו רק בעתיד, אלא גם בהווה.

נמצא, שפורים מגלה את האין שהוא העתיד, אבל הוא נמצא גם ביש. הוא מגלה לא רק את האין ולא רק את היש, אלא הוא מגלה את האין ואת היש כיצד הם מתאחדים בבת אחת. הוא גם בהווה שנקרא יש, והוא גם בעתיד - "כל המועדים בטלים חוץ מפורים". כולל הוא בקרבו את שניהם: את מרדכי ואת אסתר, אבל ישנה התכללות והם מתאחדים זה עם זה, ולא נפרדים.

"זאת התורה לא תהא מוחלפת", אלא היא תתגלה בנקודת ההתקשרות של האין והיש, ומשם מגיעה הדעת המתהפכת. ה"ונהפוך הוא" שמתגלה בפורים הוא הדעת המתהפכת, הדעת שנולדה מנקודת ההתקשרות של מרדכי באסתר, מנקודת ההתקשרות של משה במשיח, בנקודת החיבור של היש והאין, ושם שייך ה"ונהפוך הוא" - הדעת המתהפכת.

הנו"ן שבנו"ן - "לא ידע" עצמי, לא מתהפך

שער הנו"ן מתחלק לשני חלקים: יש את המ"ט שבנו"ן, ויש את הנו"ן שבנו"ן. המ"ט

יתגלה ה"לא ידע" כמות שהוא. משא"כ כיום, בהווה, האחיזה שלנו היא רק בכח הדעת שיונק מהאין, ויש דעת המתהפכת.

ועלינו להדגיש, כי פשוט וברור שמה שקוראים אנו הווה ועתיד, הכוונה מצד הגילויי שבעולם, אבל מצד הנפש, בכוחה להתחבר לכל - גם לגילויי של "אתה הוא עד שלא נברא העולם, ואתה הוא משנברא העולם", למה שהיה לפני הבריאה ולמה שיהיה אחרי הבריאה! הנפש היא למעלה מן הזמן, למעלה מכל מציאות של מוגבלות של זמן, ובכוחה לחבר את עצמה ל"אין עוד מלבדו" כפשוטו, בלי שום מוגבלות, אבל יחד עם זאת על האדם להאמין במוגבלות. המוגבלות אמת, והוא דבק בבלתי בעל גבול, ודבק גם בגבול.

זהו העומק שיתגלה. כשאדם רואה את הבריאה שהכל אלקות, אז אפילו על ההבל, על הרע, הוא מביט במבט שהוא נברא של הבורא, ולא שייך לתפוס אותו כמציאות זולה, כמציאות שאין בה חשיבות. הכל נברא ממנו יתברך, והכל נכלל בפעולתו יתברך, וממילא הכל חלק מהנבראים ומ"הדין קמצין דלבושין מיניה וביה". כל יש הוא חלק מהאין, וממילא הכל נראה במבט של אלוקות, במבט של אחדות, במבט של חשיבות, אין מקום לפחיתות ערך, לאי חשיבות.

שלשה גילויים (יוסף, יהודה, ומשה) - 'דעת', 'דעת מתהפכת' ו'לא ידע'

כאשר מבינים את הדברים, צריכים לקבל מבט פנימי וללמוד את התורה בשלושה אופנים: (א) ללמוד את התורה במבט של "דעת" ישרה, (ב) במבט של "דעת המתהפכת"

שבנו"ן הוא הכח המתהפך, שהוא השורש למ"ט עצמו, אבל הנו"ן שבנו"ן הוא "אין" עצמי, הוא "לא ידע" עצמי, ואינו בחינה של "לא ידע" מתהפך.

זוהי נקודה עמוקה. ה"לא ידע" אינו רק מהפך את ה"ידע" מהכא להתם ומהתם להכא, אלא הוא את תכלית הידיעה שלא נדע! זהו גילויי של משיח כמות שהוא. אבל יחד עם זאת הוא גם מגלה שהדעת היא אמת, והדעת היא מתהפכת, והכל אמת: כשם שהבלתי בעל גבול אמת, כך הגבול אמת, והכל ממנו יתברך שמו, כפי שנתבאר. אין מציאות של נפרדות, אלא יש לנו את היש כמו שהוא התקשרות באין, וממילא שם כח ההיפוך, ויש לנו את הנקודה שהאין בעצם הוא בלתי מושג, הוא "לא ידע" עצמי.

ביאור הדברים: יש אופן שהאדם "יודע" שהוא לא יודע, וזהו גילויי מ"ט דנו"ן. ויש אופן שכל הדעת שבאדם אינו פועל כלל, ואז אינו חושב שאינו יודע, שהרי כח החשיבה אינו פעיל עתה, וממילא הלא ידע אינו מחשבה של לא ידע, שאינו יודע, אלא זוהי הפשטת כח הדעת שבנפש וגילויי עצמות הנפש שלמעלה מכח החושב [שהרי המחשבה היא לבוש לנפש בסוד ג' לבושים - מעשה, דיבור ומחשבה, ולא עצמות]. וזהו סוד הדבקות שבנפש, שהמחשבה אינה אלא כלי, מכשיר להביא לדבקות, אולם אינה עצם הדבקות.

נמצא, שפורים עצמו כולל בקרבו שני דברים: הפורים מצד ההווה נעשה בבחינת "ונהפוך הוא" - מי שחשב להרוג נהרג וכו'. אבל הפורים שיהיה לעתיד לבוא, בבחינת כל המועדים בטלים ופורים לא בטל - אז יתגלה עומק הפורים עצמו! יתגלה הנו"ן שבנו"ן,

יוסף - לקשר אותם למקורם - למשה, למקור
כמות שהוא.

"אין עוד מלבדו", הכל אחדות פשוטה, אין בעולם מציאות של נבדלות! וצריך לקחת את שלשת הכוחות הללו שבנפש האדם, ולהבין שהכל חלק בלתי נפרד, להביט על הכל במבט של אחדות. כל הסתכלות של דעת לבד, או דעת שמחוברת לאין לבד, או אין לבד - זו עדיין לא הגאולה. איחוד של תרין משיחין יחד עם משה רבינו - זה כח הגאולה כמות שהיא.

בגאולה הכללית, הדבר יתראה בכלל. ובגאולה הפרטית, הדבר מתגלה בנפש האדם. זהו איחוד של כל כוחות הדעת עם מקורם בבת אחת.

כאשר זוכה האדם לחבר את כולם, הריהו מתחבר לבחינת "יושב בסתר עליון", ואז יש לו את ה"ושכנתי בתוכם - בכל אחד ואחד", ויזכה בעז"ה לגילוי הגמור של הקב"ה בקרבנו. (ספר בלבבי ח"ט, פרק ה, כח הסתירה בנפש ככלי לאין סוף)

תפילת משה על התכללות התרי משיחין

משה דוד יוסף בגימ' תקט"ו, בחינת שירה, תפילה, ואתחנן. והוא סוד תרי משיחין, ומשה רע"ה, והוא התיקון הגמור. וכנגד כך תיקן הרמח"ל את תקט"ו תפלות שלו לאחד את בחינתם.

...אחיה השילוני הוא הנביא שנתנבא על פירוד מלכות בית דוד ובית יוסף (עין מלכים א, יא). וזה בחינת משה, שילה בגימ' משה.

ג) ולקבל את התורה במבט של "לא ידע" כמות שהוא.

ה'יש' היונק מן האין - זו הדעת. [זו תפיסת יוסף, שורש מב"י].

ה'יש' כפי שהוא נגלה עם האין - זוהי דעת המתהפכת. [זו תפיסת דוד, שורש מב"ד].

ואחרי כן ישנו ה'אין' כמות שהוא, ה"לא ידע"! אי איחוד של שלושת הבחינות הללו הוא כח של נבדלות. [זו תפיסת משה דלעתיד, התאחדות התרי משיחין].

זהו הסוד של משה ותרין משיחין, אלו שלשת הכוחות שהזכרנו, אבל בעצם כולם אחד, אין בהם פירוד כלל. אם היה בהם פירוד - לא היה זה סוד הגאולה!

יוסף (שורש מב"י) הוא הדעת היונקת מן האין.

משה - הוא נקודת ההתקשרות של היש והאין.

והמשיח [בן דוד] הוא אין כמו שהוא.

וצריך לקבל את שלושתם. התורה מספרת לנו, שביציאת מצרים לקח משה "את עצמות יוסף עמו". הוא לקח עמו את הנקודה של יוסף והיא התפשטה יחד עם משה, והוא גילה כיצד היא נגלית יחד עם האין.

"שיכל את ידיו", שיכל - שכל - שהתגלה ביוסף. אבל יעקב במעשה הזה גילה כבר את ההתחלפות, הוא חיבר את יוסף עם האין, הוא לא נתן ליוסף להיות נפרד, וזה היה כוחה של הברכה שבירך יעקב את בניו של

אחיה השילוני בגימ' שקל, לשון שקול. כלומר יש ב' צדדים, וזה בחינת דעת דהבדלה. אולם לעת"ל משה, שהוא אחיה השילוני, צריך לבא לתקן זה, וזה דעת דחיבור. (קול דממה דקה)

מב"י-אריך, מב"ד-עתיק, ומשה מצרפם

שאלה:

מדרגת 'תורה דעתיקא סתימאה', התורה שיתגלה ע"י משיח, סודות התורה בחי' כתר דכתר, בחי' תורה בלי לבוש (מתוך דברי ר' צדוק הכהן מלובלין), האם זה יגלה לעת"ל ע"י משיח בן דוד או ע"י משה?

תשובה:

משיח בן דוד - שורש לגילוי הזה. משיח בן יוסף - אריך, משיח בן דוד - עתיק. ומשה מחברם ומצרפם. (ארכיון בלבבי שו"ת 7819)

נשמת משה-אליהו עם תרי משיחין

שאלה:

מחד, מבואר מהספרי חסידות ש'דוד מלכא משיחא' היינו שדוד המלך בעצמו הוא המשיח (בן דוד). מאידך מבואר בספרים ש'משיח בן דוד הוא התנוצצות של נשמת משה רבינו. האם יש בכך מחלוקת מיהו נשמת משיח בן דוד?

האם התרי משיחין באים ביחד עם משה או עם אליהו? מחד מצינו לשון של 'משה, ותרי ומשיחין', ומאידך מצינו 'אליהו ותרי

משיחין', האם יש מחלוקת בענין זה?

תשובה:

משה בא עם תרי משיחין. וז"ש שנשמת משה הוא משיח, כלומר, מאוחד בהם. אומרים חז"ל על הפסוק "עד כי יבוא שילה" - דא משיח'. שילה גימט' משיח, כמ"ש חז"ל.

בפנימיותו, משה. בחיצוניותו, אליהו. משה - פנימיות ונשמת המדות, כנודע. אליהו גימט' "בן", "משיב אבות על בנים" וגו'. (ארכיון בלבבי שו"ת 7083)

שלשה גילויים - מב"י מב"ד ומשה

משה - "משה קיבל תורה מסיני".

משיח בן יוסף - זה בחינת תוספת שזהו בחינת יוסף.

והכלי, של משיח בן דוד - זהו הכלי של ה'אחד'.

כשלושת החלקים האלה יתגלו בשלימותם גם יחד - זה האור של ימי החנוכה וימי הפורים שמאירים את ה'לעתידי לבוא', חיבור כל ג' הכלים הללו בבת אחת זה עומק מעמקי מציאות הכלי.

ובדקות זה הכ' ל' וי' שהם האותיות שנמצאות בתוך תיבת הכלי עצמו.

מכח מדרגת משה, זה הכ' שבבחינת קיבול.

מכח מדרגת משיח בן דוד - יהודה, יהודה בגימטריא ל'.

ומכח משיח בן יוסף - זה ה' של הכלי - יוסף.

שלימות שלושת החלקים הללו שמתגלה בשלימות הארת הכלי הוא הכלי דלעתיד לבוא.
(אאלפך חכמה, עבודת השם, א-כס)

”עוד יוסף חי”

שורש הסרחון מתגלה כאשר יוסף מסתלק מאביו ונעלם מאביו, ”ויוסף איננו” - כלומר, נעלם ה'תוספת'. זה הגדרת ההתעלמות של יוסף. יוסף היה במצרים, במיצר. מצרים מעלים את יוסף, כלומר בעומק, מצרים מעלים את התוספת. זה הגדרת ירידת יוסף במצרים, שמצרים הוא מיצר המצמצם את התוספת.

הבשורה של ”עוד יוסף חי”, נעשה על ידי 'סרח' בת אשר. וכמובן, סרח בת אשר היא התגלות של ה'סרח' בצד הקדושה. סרח בת אשר מבשרת בעומק שהתוספת עדיין קיימת. ובעצם, היא גילה שתי בשורות - ראשית, הגילוי של ”עוד יוסף חי”, ועוד, אומרים חז”ל שביציאת מצרים כאשר היו מחפשים את עצמות יוסף ולא ידעו היכן מקומם, הלכו ושאלו את סרח בת אשר והיא הודיעה להם היכן היה עצמות יוסף בנילוס - אז סרח בת אשר הודיע להם היכן נקברו עצמות יוסף.

נמצא שהירידה למצרים היה מכח יוסף, שהתוספת ירדה למצרים ומצטמצמת, והגאולה ממצרים היה גילוי יוסף שזה היה ביטול קליפת מצרים, ומכח מה יוצאים ממצרים? מכח יוסף, מהכח המדה של יוסף שזה כח התוספת.

סרח בת אשר מבשרת ”עוד יוסף חי”, והיא גם מגלה מקום קבורתו של יוסף. עומק

הדבר, כל אדם נקבר ביסוד העפר: ”ואל עפר תשוב”, אבל איפה נקבר יוסף? במים. סרח בת אשר גילה בעומק, את הסוד שיוסף נקבר במים.

מים סרוחים - זה מים שיש להם תוספת, ושזה נקראים 'סרח העודף'. ברור שה'סרח העודף', ו'סרח' בת אשר, יש להם אותו שורש. יוסף נקבר במים, לא בעפר. כאשר יוסף נקבר במים, זה הופך את יוסף להיות 'סרוח' (באופן של דקדושה).

זה 'מים סרוחים'. מה הם מים סרוחים? הרי האש והרוח לא הופכת המים למים סרוחים, רק העפר הופכת מים למים סרוחים. מה משאיר אותם מים שאינם סרוחים? כאשר מתגלה תוספת במים. זה סוד מים הנובעים, 'מעייין הנובע', 'נחל נובע מקור חכמה'. זה הסוד שהנילוס עומד לקראתו. ושם - נקבר יוסף. (דע את מידותיך מהות המידות 039 מים - שורש הסרחון ותקונו)

משיח בן דן (א)

אמרו בזוה”ק (ח”ג קצד): 'דא שריה, שעתיד לבא יחד עם משיח בן אפרים, והוא משבט דן, ועתיד הוא לעשות נקמות וקרבות בשאר העמים, וכשזה יקום אז תחכה לגאולת ישראל, שכתוב לישועתן קויתי ה'.

...והבן שיש חיבור שריה עם משיח בן דוד מיהודה, ”גור אריה יהודה”, ויש חיבור שריה עם משיח בן יוסף - אפרים. והוא בסוד וענתה בי ה”שירה” הזאת לעד, והוא כח שבט דן שמאסף לכל המחנות. משה חיבור בשורש של תרי משיחין, קו אמצע, ודן - שריה, חיבור מדין כלי, מלכות, מאסף לכל המחנות. וסוד

עמלק מתנגד בפרט לשבט דן, "ויזנב בך כל הנחשלים אחריו" [שזה בשבט הדן בסוף המחנה] כמ"ש חז"ל. וכנגדו, משיח בן דן.

שורש הערב רב, דעת דקלוקל, כנודע ערב רב גמטריא דעת, וכנגדם **משיח בן יוסף יסוד**, מקום גילוי הדעת, יסוד של עליון הופך להיות דעת של תחתון כנודע, ולכך פעולת היסוד נקרא דעת, והאדם 'ידע'.

והעדר קודם להויה, וזהו אתחלתא דגאולה גילוי העדר. וזה נעשה ע"י הערב רב. ומאיר אור המשיחים ומתפשט בתוכם, כנשמה בתוך גוף עכור ומזוהם. ועי"ז יתגלה העדר, הן מכח עמלק והן מכח ערב רב.

וז"ש **שביעית**, בחינת שכותה העדר. וכשיושלם ההעדר, זהו מוצאי שביעית.

מלכות שנמצאת בהוד, בסוד 'איהו בנצח ואיהו בהוד', ושם נמצא משיח בן יוסף, ושם נמצא גם משיח ששורשו מדן, שריה.

...ויתר על כן, משיח ששורשו מדן - שריה, גימט' תקט"ו, מנין תפלות שנתפלל משה להיכנס לארץ ישראל, ובעומק נתפלל להתחבר עם שריה. כי משה סוד דעת עליון בדוכ', ושריה סוד דעת תחתון דנוק', כמ"ש באוצר החיים. והרי ששריה, משיח מדן, מצורף הן ליהודה, "גור אריה יהודה", הן ליוסף בהוד, והן למשה.

(שו"ת, עלון בלבבי כי תצא תשפד)

משיח בן דן (ב)

חמשה מיני ערב רב, ועמלק אחד מהם.

מכח עמלק, המהות העדר.

ולכך המצוה "מחה תמחה זכר עמלק" מכח שאר הערב רב, זהו תערובות שסותרת חלקיה אלו את אלו, ועי"ז הרע מכלה את עצמו.¹

¹ וכמו שהאריך הרמח"ל בדעת תבונות, שבסוף האחרית הימים הרע גובר מאד עד שהרע יכלה את עצמו.

